

Socialstyrelsen

Årsrapport 2017

Socialstyrelsens rapport om so-
cialtilsynenes virksomhed

december 2018

Viden til gavn

Publikationen er udgivet af
Socialstyrelsen
Edisonsvej 1
5000 Odense C
Tlf: 72 42 37 00
E-mail: info@socialstyrelsen.dk
www.socialstyrelsen.dk

Indhold udarbejdet af Socialstyrelsen.
Udgivet december 2018

Download eller se rapporten på
www.socialstyrelsen.dk.

Der kan frit citeres fra rapporten med angivelse
af kilde.

Digital isbn: 978-87-93676-51-0

Indhold

Indledning	2
Resumé	3
1. Baggrund	5
1.1 Hovedelementer i lov om socialtilsyn	5
1.2 De fem kommunale socialtilsyn	6
1.3 Socialstyrelsens rolle	6
1.4 Evaluering af tilsynsreformen	7
2. Klager og klagesagsbehandling	9
2.1 Principafgørelser og juridisk bistand	9
2.2 Andre aktiviteter	10
3. Socialtilsynenes virksomhed i 2017	11
3.1 Tilsynenes økonomi og finansiering	11
3.2 Personale og kompetencer i socialtilsynene	16
3.3 Tilsynenes opgaveporteføljer	17
3.4 Godkendelse af nye tilbud og plejefamilier	18
3.5 Gennemførte tilsynsbesøg	20
3.6 Iværksatte sanktioner	22
3.7 Whistleblowerordningen	29
3.8 Tilbuddenes kvalitet	31
3.8.1 Tilbuddenes generelle kvalitet	31
3.8.2 Kvaliteten i alkoholbehandlingstilbud	32
4. Links til socialtilsynenes årsrapporter	35
5. Bilag 1	36

Indledning

Socialstyrelsen udgiver hvert år en årsrapport om socialtilsynenes virksomhed. Nærværende rapport gør status på de fem socialtilsyns virksomhed i 2017. Derudover beskriver årsrapporten udviklingen i en række nøgletal siden etableringen af de fem socialtilsyn i 2014. Årsrapporten giver således et indblik i opgaven med at godkende og føre driftsorienteret tilsyn med sociale tilbud og plejefamilier i Danmark.

Kvalitetsmodellen – der er den ramme, som socialtilsynene skal anvende i sin vurdering af, om et tilbud eller en plejefamilie har den fornødne kvalitet – blev ændret med virkning fra 1. januar 2017. De væsentlige ændringer i kvalitetsmodellen var, at temaet Sundhed og trivsel blev tilføjet, mens temaet Økonomi ikke længere indgår i kvalitetsmodellen. Socialtilsynene skal dog fortsat føre tilsyn med, hvorvidt det enkelte tilbud eller plejefamilie har den fornødne økonomiske kvalitet, eftersom økonomi fortsat er et af de i alt otte temaer, som socialtilsynene skal vurdere som led i deres godkendelse og driftsorienterede tilsyn, jf. lov om socialtilsyns § 6, stk. 2.

Datagrundlaget for nærværende årsrapport er baseret dels på socialtilsynenes egne årsrapporter for 2017 og dels på data fra socialtilsynene, som Socialstyrelsen har indhentet i forbindelse med stikprøver, redegørelser og statistiske analyser. Derudover indgår data, der er indhentet fra socialtilsynene i forbindelse med Socialstyrelsens udarbejdelse af den anden evaluering af tilsynsreformen i foråret 2018 samt data fra Ankestyrelsen.

I forbindelse med udarbejdelsen af den anden evaluering af tilsynsreformen blev der gennemført et omfattende valideringsarbejde med inddragelse af socialtilsynene med henblik på at sikre, at de data, som evalueringen bygger på, var retvisende. På den baggrund er der i forbindelse med udarbejdelsen af auditfunktionens årsrapport 2017 truffet beslutning om, at der i rapporten anvendes de validerede tal for 2014-2016. For tallene fra 2017 er der foretaget en supplerende validering hos det enkelte socialtilsyn, såfremt der var forskelle mellem tallene offentliggjort i socialtilsynets årsrapport 2017 og tallene offentliggjort i Socialstyrelsens anden evaluering fra maj 2018. Det betyder, at der på nogle områder vil være forskel på de data, der fremgår af henholdsvis tidligere årsrapporter og nærværende årsrapport. Beslutningen skyldes et ønske om at anvende de mest retvisende data.

Derudover tager Socialstyrelsen et mindre metodisk forbehold vedrørende forskellige registrerings- og opgørelsesmetoder mellem socialtilsynene.

Resumé

Nedenfor præsenteres et resumé af de væsentligste resultater fra rapportens forskellige kapitler og afsnit.

Klagesager

Ankestyrelsen er klagemyndighed for socialtilsynenes afgørelser. I 2017 modtog Ankestyrelsen 54 klagersager fra socialtilsynene og traf 67 afgørelser. Ved udgangen af 2017 var der i alt 22 verserende sager. I løbet af 2017 traf Ankestyrelsen tre principafgørelser¹ på området.

Socialtilsynenes økonomi

Socialtilsynenes økonomi finansieres af indtægter fra henholdsvis tilsynstakster, objektiv finansiering fra kommunerne samt af indtægter fra tilkøbsydelse. I 2017 havde de fem socialtilsyn samlede indtægter på 227,2 mio. kr. Heraf var 114,7 mio. kr. fra objektiv finansiering, 108,6 mio. kr. fra tilsynstakster og endelig 3,9 mio. kr. fra tilkøbsydelse.

Socialtilsynenes personale og kompetencer

Der var i 2017 ansat 336 årsværk på tværs af de fem socialtilsyn. Hovedparten udgøres af tilsynskonsulenter, mens de resterende fordeler sig inden for henholdsvis stab/administration og ledelse. Størstedelen har endvidere en pædagogisk eller socialfaglig uddannelsesbaggrund.

Socialtilsynenes opgaveportefølje

Til sammen har de fem socialtilsyn ansvaret for at godkende og føre driftsorienteret tilsyn med plejefamilier og sociale tilbud i Danmark. Ved udgangen af 2017 førte de fem socialtilsyn til sammen tilsyn med 1.993 sociale tilbud og 6.026 plejefamilier.

Godkendelser

Det er socialtilsynene, der har til opgave at behandle ansøgninger om godkendelse fra nye sociale tilbud og plejefamilier. I alt blev 58 nye sociale tilbud godkendt i 2017 på tværs af de fem socialtilsyn, mens der blev godkendt 395 nye plejefamilier.

Anmeldte og uanmeldte tilsyn

Socialtilsynene kan vælge at foretage både anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg. Tilsammen gennemførte de fem socialtilsyn 12.040 tilsynsbesøg i 2017. På tilbudsområdet var 77 pct. af de i alt 4019 tilsynsbesøg anmeldte, og 23 pct. var uanmeldte, mens 85 pct. af de i alt 8021 tilsynsbesøg på plejefamilieområdet var anmeldte, og 15 pct. var uanmeldte.

Sanktioner

Socialtilsynene kan iværksætte forskellige former for sanktioner, hvis tilbuddet eller plejefamilien ikke lever op til den fornødne kvalitet. I 2017 blev henholdsvis 39 sociale tilbud og 15 plejefamilier godkendt med vilkår. Derudover iværksatte socialtilsynene tilsammen skærpet tilsyn på 15

¹ Ankestyrelsens principafgørelse 97-17 om socialtilsyn - godkendelse - længerevarende botilbud – indretning: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=196725>

Ankestyrelsens principafgørelse 78-17 om socialtilsyn - tillægstakst - tilbud med flere afdelinger: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=194312>

Ankestyrelsens principafgørelse 17-17 om socialtilsyn - partsstatus - afgørelse - procesledende beslutning – klageadgang: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=188548>

sociale tilbud og i 5 plejefamilier, og socialtilsynene udstedte i alt 111 påbud til sociale tilbud og 55 påbud til plejefamilier. Endvidere var der otte sociale tilbud og 33 plejefamilier, som i 2017 fik trukket deres godkendelse.

Whistleblowerordningen

Alle socialtilsynene har etableret en whistleblowerordning, man kan kontakte, hvis man er bekymret for et eller flere forhold i et tilbud. De fem socialtilsyn modtog i alt 1.344 henvendelser til whistleblowerordningen om bekymrende forhold på et socialt tilbud eller i en plejefamilie.

Læsevejledning

Kapitel 1 i denne årsrapport indeholder en kort beskrivelse af baggrunden for tilsynsreformen og etableringen af de fem socialtilsyn, herunder auditfunktionens rolle. Kapitel 2 præsenterer data fra Ankestyrelsen vedrørende klagesagsbehandling. Kapitel 3 giver en indføring i socialtilsynenes virksomhed i 2017, Kapitel 3 giver således et overblik over socialtilsynenes indtægter, deres personalesammensætning og opgaveporteføljer. Derudover indeholder kapitel 3 også oplysninger om antallet af anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg, opgørelser over de sanktioner som socialtilsynene har iværksat samt henvendelser til whistleblowerordningen. Endelig indeholder kapitel 4 ilinks til de fem socialtilsyns respektive årsrapporter for 2017.

1. Baggrund

Lov om socialtilsyn trådte i kraft 1. januar 2014. Formålet med loven er, at borgeren ydes en indsats, der er i overensstemmelse med offentlige og private tilbud efter lov om social service. Dette opnås ved en systematisk, ensartet, uvildig og fagligt kompetent varetagelse af opgaverne med at godkende og føre driftsorienteret tilsyn med tilbuddene og plejefamilierne.

1.1 Hovedelementer i lov om socialtilsyn

Formålet med socialtilsynet kan overordnet opridses i fem hovedelementer²:

- Et mere professionelt og uafhængigt tilsyn
- Fra tilfældige indsatser til systematisk inddragelse af viden
- Borgerne i centrum
- Alle sociale døgntilbud og ambulante stofmisbrugsbehandlingstilbud skal godkendes
- Bedre styr på økonomien

1.1.1 Et mere professionelt og uafhængigt tilsyn

Tilsynsopgaven består i at bidrage til at sikre og udvikle kvaliteten af tilbuddene i hele landet. Derudover består opgaven i at kontrollere, at der ikke foregår snyd og misbrug på stedet, at offentlige midler bruges korrekt, og at borgerne behandles ordenligt. Det forudsætter, at personalet i socialtilsynene skal have et stærkt fagligt indblik i bl.a. sociale metoder, pædagogik, økonomi og jura.

Der er i lov om socialtilsyn desuden fokus på uvildighed i tilsynet, som blev sikret ved overdragelse af tilsynsansvaret fra kommunerne til de fem socialtilsyn. Den enkelte tilsynskommune fører ikke tilsyn med tilbud beliggende i egen kommune. Her føres tilsynet af et af de øvrige socialtilsyn.

1.1.2 Fra tilfældige indsatser til systematisk inddragelse af viden

Der stilles krav om, at alle tilbud har en professionel tilgang, og at de formår at sikre, at borgeren trives og helst forbedrer borgerens situation. Endvidere skal alle tilbud løbende opdatere deres viden og forbedre deres kompetencer samt sikre, at der sker en systematisk inddragelse af viden i indsatser til borgerne.

1.1.3 Borgeren i centrum.

Målsætningen for de sociale døgntilbud er at forbedre borgerens situation og bidrage til borgerens trivsel. I den forbindelse er det vigtigt, at den enkelte borger er centrum for indsatsen. Samtaler med borgerne og systematiske trivselsvurderinger er et væsentligt bidrag til at afdække svigt og udvikle kvaliteten.

Derfor er der i det nye tilsyn stort fokus på borgeren. Samtidig skal bekymrende oplysninger altid viderebringes fra den visiterende kommune til socialtilsynet.

1.1.4 Alle sociale døgntilbud og ambulante stofmisbrugsbehandlingstilbud skal godkendes

Alle borgere skal have adgang til samme kvalitet i indsatsen, uanset om de er tilknyttet et kommunalt eller privat tilbud. Derfor skal alle sociale døgntilbud og ambulante stofmisbrugsbehand-

² Jf. "Aftale om Et Nyt Socialtilsyn" af 25. oktober 2012.

lingstilbud godkendes. Socialtilsynene skal desuden som led i det driftsorienterede tilsyn besøge alle omfattede tilbud mindst én gang om året.

1.1.5 Bedre styr på økonomien

Det er vigtigt, at tilbud til udsatte og handicappede borgere har en bæredygtig økonomi, ligesom det er vigtigt, at de økonomiske ressourcer anvendes hensigtsmæssigt og til gavn for borgerne. Derfor skal socialtilsynene godkende tilbuddets samlede budget samt have indsigt i tilbuddets regnskab for dermed at kunne følge udviklingen i økonomien. Der stilles også krav til tilbuddene med henblik på at sikre gennemsigthed med økonomien, økonomisk soliditet og høj faglig kvalitet.

1.2 De fem kommunale socialtilsyn

Der er etableret ét socialtilsyn i hver region, som er dækningsområde for hvert socialtilsyn. Socialtilsynet er placeret i fem kommuner:

- Socialtilsyn Hovedstaden i Frederiksberg Kommune
- Socialtilsyn Øst i Holbæk Kommune
- Socialtilsyn Syd i Faaborg-Midtfyn Kommune
- Socialtilsyn Midt i Silkeborg Kommune
- Socialtilsyn Nord i Hjørring Kommune

Tilsynskommunerne har ansvaret for at godkende og føre driftsorienteret tilsyn med alle sociale tilbud i regionen. Det omfattede i 2017:

- Plejefamilier (SEL § 66, stk. 1, nr. 1 og 2)
- Private opholdssteder (SEL § 66, stk. 1, nr. 5)
- Døgninstitutioner (SEL § 66, stk. 1, nr. 6)
- Stofmisbrugsbehandling (SEL § 101 og § 101a)
- Midlertidige botilbud til voksne (SEL § 107)
- Længerevarende botilbud til voksne (SEL § 108)
- Krisecentre (SEL § 109)
- Herberg og forsorgshjem (SEL § 110)
- Tilbud i form af hjælp og støtte (SEL § 83-87, 97, 98 og 102)
- Alkoholmisbrugsbehandling (SUL § 141 (offentlig finansiering))

Socialtilsynenes afgørelser kan påklages til Ankestyrelsen, der som ankeinstans har til opgave at være praksisdannende på området.

1.3 Socialstyrelsens rolle

Tilsynet med sociale tilbud og plejefamilier tager afsæt i en kvalitetsmodel, der er udviklet af Socialstyrelsen med inddragelse af en række interessenter og fagspecialister på området. Kvalitetsmodellen er struktureret ud fra de overordnede kvalitetstemaer, der fremgår af § 6, stk. 2, nr. 1-6 i lov om socialtilsyn. Socialstyrelsen er ansvarlig for den faglige udvikling af kvalitetsmodellen.

Socialstyrelsen skal løbende følge praksis i socialtilsynene, herunder foretage stikprøver, ligesom Socialstyrelsen løbende skal understøtte udførelsen af godkendelses- og tilsynsopgaven med relevant vejledning og materiale.

Understøttelsen af godkendelses- og tilsynsopgaven sker eksempelvis igennem undervisning, tematiserede læringsgrupper og dialogmøder, hvor viden, udfordringer og løsninger deles, ligesom Socialstyrelsen vejleder i forståelsen og anvendelsen af tilsynsredskaber og kvalitetsmodellen. Socialstyrelsens analyser og vejledninger kan findes i Håndbog for tilsynsførende.

Socialstyrelsen har ikke beføjelser i forhold til socialtilsynene og skal ikke som led i stikprøvekontrollen føre tilsyn med lovligheden af socialtilsynenes opgavevaretagelse. Denne opgave varetages af det kommunale tilsyn, der er placeret hos Ankestyrelsen.

1.3.1 Tilbudsportalen

Tilbudsportalen understøtter socialtilsynenes arbejde. Socialtilsynene anvender Tilbudsportalens oplysninger i forberedelsen af det driftsorienterede tilsyn og i behandlingen af ansøgning om godkendelse. Socialtilsynene kvalificerer oplysningerne om tilbud og plejefamilier, inden de offentliggøres i Tilbudsportalen. Tilbudsportalen fungerer som udstillingsvindue for socialtilsynene, da uddrag af tilsynsrapporterne offentliggøres i Tilbudsportalen.

1.4 Evaluering af tilsynsreformen

I forbindelse med indgåelsen af den politiske aftale om tilsynsreformen blev der af forligspartierne aftalt en politisk opfølgning efter to år. I tilknytning hertil blev det aftalt, at Socialstyrelsen skal gennemføre en første evaluering efter to år samt en anden evaluering af tilsynsreformen efter fire år.

Den første evaluering blev udgivet i januar 2016, mens Socialstyrelsen i maj 2018 offentliggjorde den anden evaluering af tilsynsreformen.

Overordnet finder Socialstyrelsens anden evaluering fra maj 2018, at de politiske intentioner bag tilsynsreformen er blevet indfriet, og at de centrale elementer i reformen er blevet implementeret.

Den anden evaluering (*Evaluering af tilsynsreformen; Socialstyrelsen, 2018*) konkluderer blandt andet:

- "Langt de fleste sociale tilbud og plejefamilier er tilfredse med socialtilsynet og oplever at have et godt samarbejde med tilsynet. Videre vurderer de fleste sociale tilbud og plejefamilier, at socialtilsynet bidrager til udvikling og læring på tilbuddet/i plejefamilien."
- "Intentionen om at skabe et stærkt og professionelt tilsyn med kompetencer inden for blandt andet økonomi, jura, socialfaglige metoder er opfyldt. Der er et stort antal ansatte med en uddannelsesbaggrund som socialrådgivere, socialformidlere og pædagoger i de fem socialtilsyn. I alle socialtilsyn er der ansat jurister, som kan bidrage med relevant viden om juridiske forhold, ligesom der i alle socialtilsyn er ansat medarbejdere med indsigt i økonomi."
- "[Social]tilsynenes udførelse af tilsynsopgaven lever overordnet op til intentionerne i tilsynsreformen. På en række områder er der dog fortsat behov for at videreudvikle praksis, blandt andet med henblik på fortsat at styrke en systematisk og ensartet varetagelse af opgaven med at godkende og føre driftsorienteret tilsyn med tilbuddene". Det gælder eksempelvis anvendelsen af anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg. "Generelt anvendes anmeldte tilsynsbesøg oftere end uanmeldte – og særligt for plejefamilierne anvendes der i mindre omfang uanmeldte tilsynsbesøg"

- "[D]e fem socialtilsyn [indsamler] til brug for det driftsorienterede tilsyn oplysninger fra borgerne, pårørende til borgere samt fra sagsbehandlere i handlekommunerne. Der er dog væsentlige forskelle i praksis mellem de fem socialtilsyn, ligesom praksis for inddragelse af eksempelvis oplysninger fra anbragte børn og unge i plejefamilier vurderes at kunne udvikles yderligere."
- "[D]e tildelte sanktionsbeføjelser er taget i anvendelse af alle de fem socialtilsyn. På tværs af de fem socialtilsyn er der en vis forskel i, hvor ofte de tildelte sanktionsbeføjelser anvendes."
- "[W]histleblowerordningen bliver brugt, og antallet af henvendelser stiger i takt med, at de fem socialtilsyn udbreder kendskabet til ordningerne. Der synes dog at være en udfordring med at få de allersvageste borgere, herunder børn og unge, til at kende og anvende ordningen."

Evalueringen af tilsynsreformen kan læses i sin helhed på Socialstyrelsens hjemmeside³.

---

³ <https://socialstyrelsen.dk/udgivelser/evaluering-af-tilsynsreformen>

2. Klager og klagesagsbehandling

Socialtilsynenes afgørelser kan påklages til Ankestyrelsen, jf. lov om socialtilsyn § 19. I 2017 modtog Ankestyrelsen 54 klagesager fra de fem socialtilsyn om afgørelser truffet efter lov om socialtilsyn, og der blev truffet 67 afgørelser på området. Temaerne i de afgjorte sager spænder bredt. Der er flere sager om påbud, godkendelse, tillægstakster, dispensation m.v..

Antallet af afgørelser, der blev påklaget, er lavere i 2017, end det var tilfældet i henholdsvis 2015 og 2016, hvor der blev påklaget henholdsvis cirka 100 og 95 sager.

Afgørelserne i 2017 fordeler sig som anvist i tabel 1. Det skal understreges, at de absolutte tal ikke umiddelbart kan sammenlignes på tværs af de fem socialtilsyn. Det skyldes, at de fem socialtilsyn, jf. afsnit 3.3, har varierende porteføljestørrelser.

Tabel 1: Afgørelser truffet af Ankestyrelsen i 2017

	Nord	Midt	Syd	Øst	Hovedstaden	I alt
Stadfæstet	13	12	0	3	6	34
Ændret/ophævet	7	8	1	4	5	25
Hjemvist	4	1	0	3	0	8
Afgørelser i alt	24	21	1	10	11	67

Kilde: Data fra Ankestyrelsen

Ved udgangen af 2017 havde Ankestyrelsen 22 verserende sager, som fordeler sig således:

Tabel 2: Verserende klagesager i Ankestyrelsen pr. 31. december 2017

	Nord	Midt	Syd	Øst	Hovedstaden	I alt
Verserende sager	4	9	0	5	4	22

Kilde: Data fra Ankestyrelsen

2.1 Principafgørelser og juridisk bistand

Som led i klagesagsbehandlingen har Ankestyrelsen fokus på opgaven som praksisdannende på området. Ankestyrelsen har derfor offentliggjort tre principafgørelser i 2017: 17-17, 78-17 og 97-17.

Principafgørelse 17-17⁴ handler om partsstatus. Det fremgår heraf, at beboerne i et tilbud som udgangspunkt ikke er parter i sagen hos socialtilsynet, da afgørelsen omhandler tilbuddets kvalitet og godkendelsesgrundlag.

⁴ <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=188548>

Principafgørelse 78-17⁵ fastslår, at socialtilsynet kan træffe afgørelse om at pålægge et tilbud, der består af flere end to afdelinger, en tillægstakst, hvis afdelingerne ligger på forskellige fysiske adresser. Der er ikke krav om, at der er en bestemt afstand mellem afdelingerne.

Endelig fastslår principafgørelse 97-17⁶, at længerevarende botilbud skal indrettes, så de understøtter målgruppens behov og formålet med indsatsen. Principafgørelsen fastslår også, at kravene til indretning af almene ældreboliger må anses for at være udtryk for, hvornår en bolig er egnet til længerevarende ophold for ældre og personer med handicap. Der kan derfor tages udgangspunkt i de samme principper, hvis et botilbud skal godkendes som længerevarende tilbud efter servicelovens regler.

Der er i alt blevet offentliggjort ni principafgørelser på området siden tilsynsreformen trådte i kraft. Principafgørelser er offentliggjorte anonymiserede afgørelser, som er bindende retskilder for socialtilsynene. Socialtilsynene skal derfor anvende Ankestyrelsens principafgørelser ved senere afgørelser i tilsvarende sager.

Ankestyrelsen vurderer løbende, om der er behov for flere principafgørelser. Det kan for eksempel være tilfældet, hvis der er tvivl om anvendelsen af en bestemmelse, hvilket var baggrunden for offentliggørelsen af principafgørelse 78-17 om tillægstakster. Der kan også være behov for en principafgørelse, hvis der er brug for mere generel vejledning om en problemstilling.

2.2 Andre aktiviteter

Ankestyrelsen deltager i en række netværks- og samarbejds møder og er løbende i dialog med Socialstyrelsen om udviklingen på området. Denne dialog har til formål at understøtte Ankestyrelsens rolle som klageinstans og praksisdannende samt Socialstyrelsens rolle som auditfunktion.

I 2017 har Ankestyrelsen desuden holdt to dialogmøder med socialtilsynene og Socialstyrelsen. Det er aftalt, at der skal holdes cirka to dialogmøder om året, hvor der er mulighed for at drøfte forskellige, særligt juridiske, problemstillinger på området.

Derudover modtager Ankestyrelsen både telefonisk og i den juridiske hotline en række spørgsmål om lov om socialtilsyn. De fleste hotlinesvar bliver offentliggjort på Ankestyrelsens hjemmeside, så alle har mulighed for at læse spørgsmålene og svarene⁷.

---

⁵ <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=194312>

⁶ <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=196725>

⁷ Ankestyrelsens juridiske hotline for sagsbehandlere i kommunerne: <https://ast.dk/om-ankestyrelsen/juridisk-hotline#/>

3. Socialtilsynenes virksomhed i 2017

Dette kapitel omhandler de fem socialtilsyns virksomhed i 2017. Kapitlet er inddelt i følgende afsnit:

- Tilsynenes økonomi og finansiering
- Personale og kompetencer i tilsynet
- Tilsynenes opgaveporteføljer
- Godkendelse af nye tilbud og plejefamilier
- Gennemførte tilsynsbesøg
- Iværksatte sanktioner
- Whistleblowerordningen
- Tilbuddenes kvalitet

3.1 Tilsynenes økonomi og finansiering

Socialtilsynene har flere indtægtskilder. Socialtilsynenes drift finansieres af kommunerne efter objektive kriterier og ved opkrævning af omkostningsbaserede takster fra tilbuddene for godkendelse og driftsorienteret tilsyn.

Opgaverne i forbindelse med godkendelse af og tilsyn med generelt godkendte plejefamilier og kommunale plejefamilier finansieres af kommunerne i hver region efter objektive kriterier. Det betyder, at den enkelte kommunes andel af finansieringen fastsættes på baggrund af kommunens andel af 0-17-årige i socialtilsynets dækningsområde.

Tilsyn med sociale tilbud er finansieret ved omkostningsbaserede takster. Det enkelte tilbud afholder dermed selv udgiften for tilsynsbesøg. Taksterne differentieres efter tilbuddets størrelse og tilsynets omfang, og der fastsættes en særlig takst for godkendelse af væsentlige ændringer i allerede eksisterende godkendelser.

Derudover kan socialtilsynene efter § 3 i lov om socialtilsyn tilbyde konsulentbistand og undervisning relateret til socialtilsynets tilsynsfaglige, socialfaglige eller sundhedsfaglige viden til en kommune, en region eller et tilbud. Socialtilsynenes konsulent- og kursusvirksomhed skal være i umiddelbar tilknytning til socialtilsynets godkendelses- og tilsynsopgaver.

3.1.1 Tilsynstakster

Tilsynstaksterne fastlægges som gennemsnitlige takster ud fra de budgetterede omkostninger, med undtagelse af taksten for skærpet tilsyn. Hver takstkategori er desuden differentieret i forhold til antal pladser i tilbuddet, hvor det bærende princip er, at jo flere pladser et tilbud rummer, desto højere er taksten for tilsyn.

Tabel 3 nedenfor viser tilsynstaksterne for hvert af de fem socialtilsyn i 2017. Af tabellen fremgår det, hvad tilsynstaksten er for henholdsvis driftsorienteret tilsyn og ved godkendelse af et nyt tilbud. Derudover indeholder tabellen også oplysninger om, hvilke udgifter der er, hvis tilbuddet ønsker at få godkendt væsentlige ændringer, samt hvilke udgifter der er forbundet med at blive underlagt et skærpet tilsyn grundet bekymrende eller kritisable forhold i tilbuddet. Taksterne fastsættes med afsæt i det antal pladser, et givent tilbud har.

Tabel 3: Socialtilsynenes takster i 2017 (kr.)

	Nord	Midt	Syd	Øst	Hovedstaden
<i>Tilsyn med tilbud</i>					
0-7 pladser	33.978	30.593	31.576	36.486	29.287
8-24 pladser	40.774	36.712	37.891	43.784	35.144
25-49 pladser	67.956	61.186	63.152	72.973	58.574
50+ pladser	101.934	91.779	94.728	109.459	87.861
<i>Godkendelse af nyt tilbud</i>					
0-7 pladser	27.076	18.730	19.717	39.875	23.598
8-24 pladser	32.491	22.476	23.660	47.875	28.318
25-49 pladser	54.152	37.460	39.433	79.792	47.196
50+ pladser	81.228	56.190	59.150	119.668	70.794
<i>Væsentlig ændring af eksisterende tilbud</i>					
0-7 pladser	9.476	6.222	6.547	8.702	7.413
8-24 pladser	11.371	7.467	7.856	10.442	8.896
25-49 pladser	18.952	12.445	13.093	17.404	14.826
50+ pladser	28.428	18.667	19.640	26.106	22.240
<i>Skærpet tilsyn</i>					
0-7 pladser	3.397	3.059	7.894	9.122	2.929
8-24 pladser	4.077	3.671	9.473	10.946	3.514
25-49 pladser	6.795	6.119	15.788	18.243	5.857
50+ pladser	10.193	9.178	23.682	27.365	8.786

Kilde: Data fra de fem socialtilsyn

I bilag 1 præsenteres fremgår udviklingen i de enkelte takster for hvert af de fem socialtilsyn i perioden 2014-2017.

3.1.2 Tilkøbsydelse

Socialtilsynene kan, jf. bekendtgørelse af lov om socialtilsyn § 3, stk. 1, udbyde tilkøbsydelse. Det kan f.eks. være, at socialtilsynene tilbyder kurser eller undervisning til kommuner eller tilbud om emner, der relaterer sig til socialtilsynets virksomhed. Det kan desuden gøre sig gældende i sager, hvor socialtilsynene varetager det sagsforberedende arbejde for andre tilsynsmyndigheder, eller hvor socialtilsynene varetager det driftsorienterede tilsyn med andre typer af tilbud efter serviceloven efter delegation fra den stedlige kommunalbestyrelse.

Salg af tilkøbsydelse kan dermed give socialtilsynene supplerende indtægter. Disse indtægter fremgår af tabel 4 nedenfor i absolutte tal samt opgjort som andelen af de samlede indtægter. Af tabellen fremgår det ligeledes, at socialtilsynenes indtægter fra tilkøbsydelse varierer på tværs.

Tabel 4: Socialtilsynenes indtægter fra tilkøbsydelse, 2017

	Nord	Midt	Syd	Øst	Hovedstaden
Indtægter fra tilkøbsydelse (mio. kr.)	0,3	0,2	0,6	1,5	1,3
Indtægter i alt (inkl. tilkøbsydelse) (mio. kr.)	35,4	47,4	51,7	48,1	44,5
Andel af indtægter fra tilkøbsydelse (pct.)	0,8 pct.	0,4 pct.	1,2 pct.	3,1 pct.	2,9 pct.

Anm.: Tallene er afrundede og det samlede tal kan derfor variere fra delsummerne. De summerede tal er beregnet på baggrund af de ikke-afrundede tal.

Kilde: Data fra de fem socialtilsyn

Tabel 5 nedenfor viser den samlede udvikling i socialtilsynenes indtægter fra tilkøbsydelse i perioden 2015-2017. Det fremgår, at der igennem hele perioden har været en stigning i indtægterne fra tilkøbsydelse på tværs af de fem socialtilsyn fra 1,68 mio. kr. i 2015 til 3,9 mio. kr. i 2017.

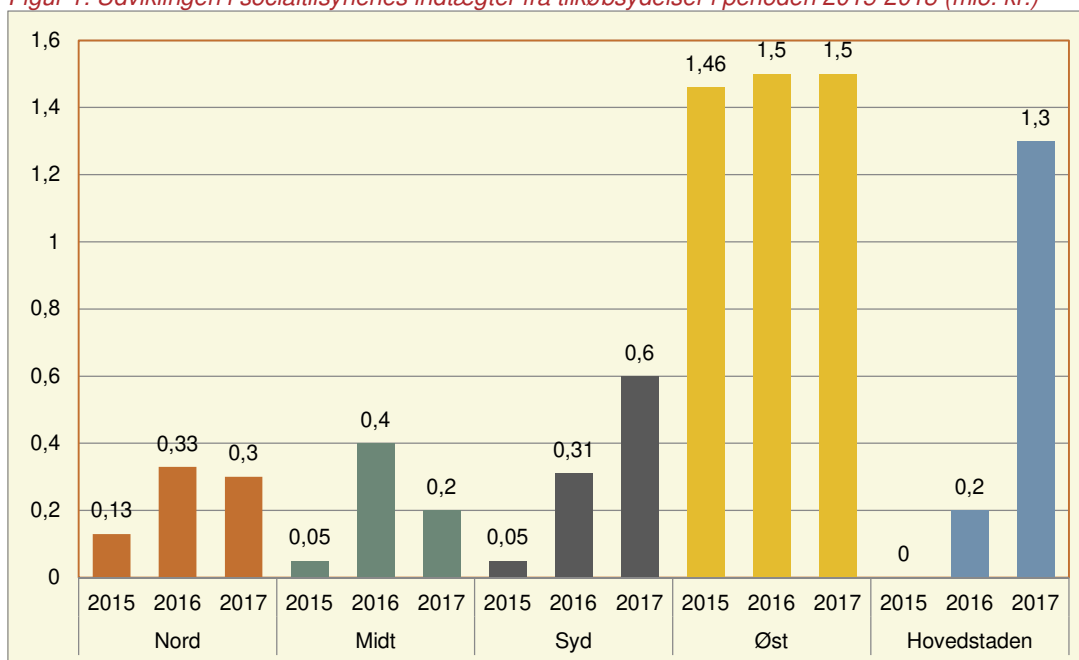
Tabel 5: Udviklingen i de samlede indtægter fra tilkøbsydelse på tværs af de fem socialtilsyn i perioden 2015-2018 (mio. kr.)

	2015	2016	2017
Samlede indtægter fra tilkøbsydelse (mio. kr.)	1,68	2,74	3,9

Kilde: Data fra de fem socialtilsyn

Figur 1 viser udviklingen i det enkelte socialtilsyns indtægter fra tilkøbsydelse i perioden 2015-2018. Det fremgår af figuren, at der fra 2016 til 2017 er en stigning i indtægter fra tilkøbsydelse hos Socialtilsyn Syd og Socialtilsyn Hovedstaden, mens der er i samme periode er et fald hos Socialtilsyn Midt.

Figur 1: Udviklingen i socialtilsynenes indtægter fra tilkøbsydelse i perioden 2015-2018 (mio. kr.)

Kilde: Data fra de fem socialtilsyn

Af tabel 6 nedenfor fremgår det, hvilke tilkøbsydelse det enkelte socialtilsyn har udbudt i løbet af 2017.

Tabel 6: Socialtilsynenes udbudte tilkøbsydelse i 2017

<i>Nord</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Kursus i reglerne om magtanvendelse på voksenområdet • Kursus i reglerne om magtanvendelse på børneområdet
<i>Midt</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Tilsyn med aflastning (SEL § 84) • Tilsyn med socialpædagogisk bistand (SEL § 85) • Tilsyn med beskyttet beskæftigelse (SEL § 103) • Tilsyn med aktivitets- og samværstilbud (SEL § 104) • Tilsyn med domfældte udviklingshæmmede (kriminalpræventive tilsyn) • Tilsyn med plejeboliger og friplejeboliger (SEL § 151) • Pædagogisk tilsyn med dagtilbud (0-6 år) • Introduktion til magtanvendelsesreglerne • Støtte til voksne i økonomiske forhold
<i>Syd</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Seminarer, dialogmøder og gå hjem-møder • Kvalitetssikring af dagplejeydelse • Kvalitetssikring af plejehjem • Tilsyn med danskuddannelse til voksne udlændinge • Kurser • Kvalitetssikring af Servicelovens §§ 103 og 104 • Ad hoc-opgaver
<i>Øst</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Tilsyn med plejeboliger på ældreområdet • Tilsyn med friplejeboliger • Tilsyn med FRIT valgs området – hjemmesygepleje og hjemmepleje • Tilsyn med beskyttet beskæftigelses- og aktivitetstilbud, som ikke er en del af et andet tilbud og derfor underlagt tilsynsreformen (servicelovens §§ 103 og 104) • Tilsyn med kommunale og private leverandører af ydelse efter Servicelovens § 85, som ikke er underlagt tilsyn fra et Socialtilsyn • Behandling, vurdering, opfølgning og vejledning af indberettede magtanvendelse fra områder, der ligger uden for tilsynsreformen
<i>Hovedstaden</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Tilsyn med tilbud, der ikke falder under lov om socialtilsyn • Skriftlig behandling af magtanvendelse • Undervisning i lov om voksenansvar • Grundkursus til plejefamilier

Anm.: Socialtilsynene anvender forskellige kategoriseringer for de tilkøbsydelse, de hver især udbyder.

Kilde: Oplysninger om socialtilsynenes udbudte tilkøbsydelse stammer fra socialtilsynenes egne årsrapporter samt fra socialtilsynens hjemmesider.

3.1.3 Tilsynenes samlede indtægter

Som tidligere nævnt finansieres socialtilsynenes drift dels af kommunerne efter objektive kriterier og dels af omkostningsbaserede takster. Derudover har socialtilsynene mulighed for at udbyde tilkøbsydelse.

Tabel 7 nedenfor viser fordelingen mellem objektiv finansiering, indtægterne fra tilsynstakster samt indtægter fra tilkøbsydelse. I 2017 var de samlede indtægter fra objektiv finansiering og tilsynstakster for de fem socialtilsyn på 223,4 mio. kr. Dertil kommer indtægter fra tilkøbsydelse på 3,9 mio. kr.

Med undtagelse af Socialtilsyn Hovedstaden stammer mere end halvdelen af tilsynenes samlede indtægter fra den objektive finansiering.

Tabel 7: Fordelingen af socialtilsynenes indtægter i 2017 (mio. kr.)

	Nord	Midt	Syd	Øst	Hovedstaden	I alt
Indtægter fra objektiv finansiering	19,7	25,7	26,7	25	17,6	114,7
Indtægter fra tilsynstakster	15,4	21,6	24,4	21,5*	25,7	108,6
Indtægter fra tilkøbsydelser	0,3	0,2	0,6	1,5	1,3	3,9
I alt (inkl. tilkøbsydelser)	35,4	47,4	51,7	48,1	44,5	227,2
I alt (ekskl. tilkøbsydelser)	35,1	47,3	51,1	46,6	43,3	223,4

Anm: *Socialtilsyn Øst opgør i sin årsrapport tilkøbsydelse som en del af indtægter fra tilsynstakster. I denne tabel er indtægterne fra tilkøbsydelse fratrukket indtægter fra tilsynstakster med henblik på sammenlignelighed på tværs af de fem socialtilsyn. Tallene er afrundede og det samlede tal kan derfor variere fra delsummerne. De summerede tal er beregnet på baggrund af de ikke-afrundede tal.

Kilde: Data fra de fem socialtilsyn

Tabel 8 nedenfor viser socialtilsynenes samlede indtægter fra objektiv finansiering og tilsynstakster i perioden 2014-2017. Det fremgår, at der fra 2016 til 2017 har været en stigning på 7,9 mio. kr. Af evalueringen af tilsynsreformen fremgår det, at der siden midtvejsevalueringen (2015) har været en svag tendens til, at der målt på antal pladser bliver flere større tilbud, mens andelen af små tilbud (0-9 pladser) bliver mindre.

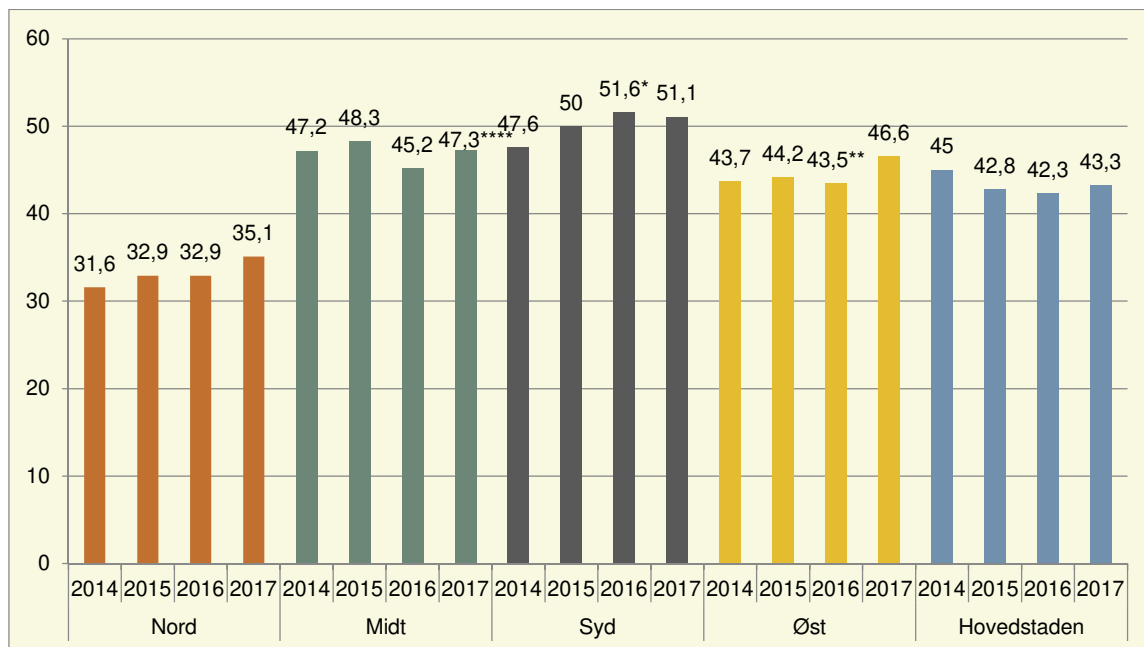
Tabel 8: Socialtilsynenes samlede indtægter fra objektiv finansiering og tilsynstakster i perioden 2014-2017 (mio. kr.)

	2014	2015	2016	2017
Socialtilsynenes samlede indtægter fra objektiv finansiering og tilsynstakster	215,1	218,2	215,5	223,4

Kilde: Data fra de fem socialtilsyn

Figuren nedenfor viser udviklingen indtægter fra objektiv finansiering og tilsynstakster siden 2014 for hvert af de fem socialtilsyn.

Figur 2: Socialtilsynenes indtægter fra objektiv finansiering og tilsynstakster i perioden 2014-2017 (mio. kr.)

Anm: Tallene er afrundede og det samlede tal kan derfor variere fra delsummerne. De summerede tal er beregnet på baggrund af de ikke-afrundede tal.

*I totalen for Socialtilsyn Syd er der fratrukket 0,307 mio. kr. (tilkøbsdelsler), som ikke optræder eksplicit i socialtilsynets opdeling mellem indtægter fra objektiv finansiering og indtægter fra tilsynstakster i deres årsrapport.

**Totalen for Socialtilsyn Øst er 1,176 mio. kr. mindre end den angivne total for indtægter fra hhv. objektiv finansiering og tilsynstakster i socialtilsynets årsrapport. Dette skyldes, at socialtilsynet indregner et overskud fra 2014 svarende til 1,176 mio. kr. i den samlede total for 2016.

*** I totalen for Socialtilsyn Midt er der fratrukket 0,163 mio. kr. (tilkøbsdelsler), som ikke optræder som en selvstændig indtægtskilde.

**** I totalen for Socialtilsyn Øst er der fratrukket 1,5 mio. kr. (tilkøbsdelsler), som ikke optræder som en selvstændig indtægtskilde.

Kilde: Data fra de fem socialtilsyn

3.2 Personale og kompetencer i socialtilsynene

Et af formålene med tilsynsreformen er at sikre, at socialtilsynene kan udfordre tilbuddene på deres pædagogiske tilgang, på deres behandling af borgerne og på deres styringsmæssige forhold, som for eksempel økonomien.

Tabel 9 nedenfor viser, at der i 2017 i alt var ansat 336 årsværk fordelt på de fem socialtilsyn. Tilsynskonsulenter udgjorde med 261 årsværk størstedelen, efterfulgt af staben/administrationen, der samlet udgjorde 52 årsværk, og ledelsen, som udgjorde 23 årsværk. Det samlede antal årsværk er i 2017 6,5 pct. lavere, end det var i 2016 (359,4 årsværk).

Socialtilsynenes bemanning varierer i størrelse fra 53 årsværk i Socialtilsyn Nord til 84 årsværk i Socialtilsyn Syd. Jf. afsnit 3.3 om socialtilsynenes opgaveporteføljer afspejler størrelsen på personalegrupperne omfanget af socialtilsynenes tilsynsopgaver.

Tabel 9: Oversigt over medarbejdere i de fem socialtilsyn, 2017 (årsværk)

	Nord	Midt	Syd	Øst	Hovedstaden	I alt
Antal årsværk (afrundet)	53	75	84	63	61	336
- Heraf ledelse	4	4	6	4	5	23
- Heraf stab/administration	8	11	15	10	9	52
- Heraf tilsynskonsulenter	41	60	63	49	48	261

Anm.: Opgørelse pr. 31/12 2017. Tallene er afrundede og det samlede antal kan derfor variere fra delsummerne.
Kilde: Data fra de fem socialtilsyn

Tabel 10 nedenfor viser medarbejderne i socialtilsynenes uddannelsesmæssige baggrund opgjort i antal årsværk. Det fremgår, at alle fem socialtilsyn har ansat medarbejdere med juridiske, økonomiske og socialfaglige kompetencer.

Størstedelen af de ansatte har en pædagogisk eller socialfaglig uddannelsesbaggrund. Der er variation på tværs af tilsynene i, om der er ansat flest årsværk med en pædagogisk eller en socialfaglig uddannelsesmæssig baggrund.

Tabel 10: Medarbejdernes uddannelsesmæssige baggrund i de fem socialtilsyn, pr. 31. december 2017 (årsværk)

	Nord	Midt	Syd	Øst	Hovedstaden	I alt
Kontoruddannede	3,4	3,0	6,8	3,7	1,9	18,8
Pædagoger	14,9	27,0	25,7	25,6	29,8	123
Socialrådgivere og socialformidlere	24	27,0	39,6	16,5	16,0	123,1
Sundhedsfaglige medarbejdere (sygeplejersker mv.)	2,0	4,0	0,0	2,0	1,0	9,0
Økonomikonsulenter	0,0*	3,0	2,0	3,0	2,9	10,9
Jurister	3,0	4,0	2,0	2,9	4,0	15,9
Andre akademikere (fx cand.scient.pol., cand.mag. etc.)	1,4	9,0	8,2	9,0	5,0	32,6
Andre faggrupper	4,0	0,0	0,0	0,1	0,8	5,0
Antal årsværk i alt	52,7	77,0	84,2	63,0	61,3	338,2

Anm.: Opgørelse pr. 31/12 2017. Tallene er afrundede og det samlede antal kan derfor variere fra delsummerne.

* I Socialtilsyn Nord er der to medarbejdere, der arbejder med det økonomiske tilsyn. De er af socialtilsyn Nord indberettet under kategorien ”andre faggrupper” og har baggrund som henholdsvis revisor og akademiker.

Kilde: Data fra de fem socialtilsyn

3.3 Tilsynenes opgaveporteføljer

De fem socialtilsyn har ansvaret for at godkende og føre driftsorienteret tilsyn med plejefamilier og sociale tilbud. Ved udgangen af 2017 var den samlede opgaveportefølje på 6.026 plejefamilier og 1.993 sociale tilbud, dvs. en samlet portefølje på 8.019 plejefamilier og tilbud på landsplan.

Tabel 11 indeholder en oversigt over opgaveporteføljen fordelt på antal sociale tilbud og antal plejefamilier i hvert af de fem socialtilsyn. Socialtilsyn Hovedstaden havde i 2017 flest sociale tilbud (500) tilknyttet, mens Socialtilsyn Nord havde færrest (303). Omvendt førte Socialtilsyn Hovedstaden tilsyn med det laveste antal plejefamilier (910), hvorimod Socialtilsyn Syd førte tilsyn med 1.469 plejefamilier. Socialtilsyn Syd havde samlet set den mest omfangsrige opgaveportefølje.

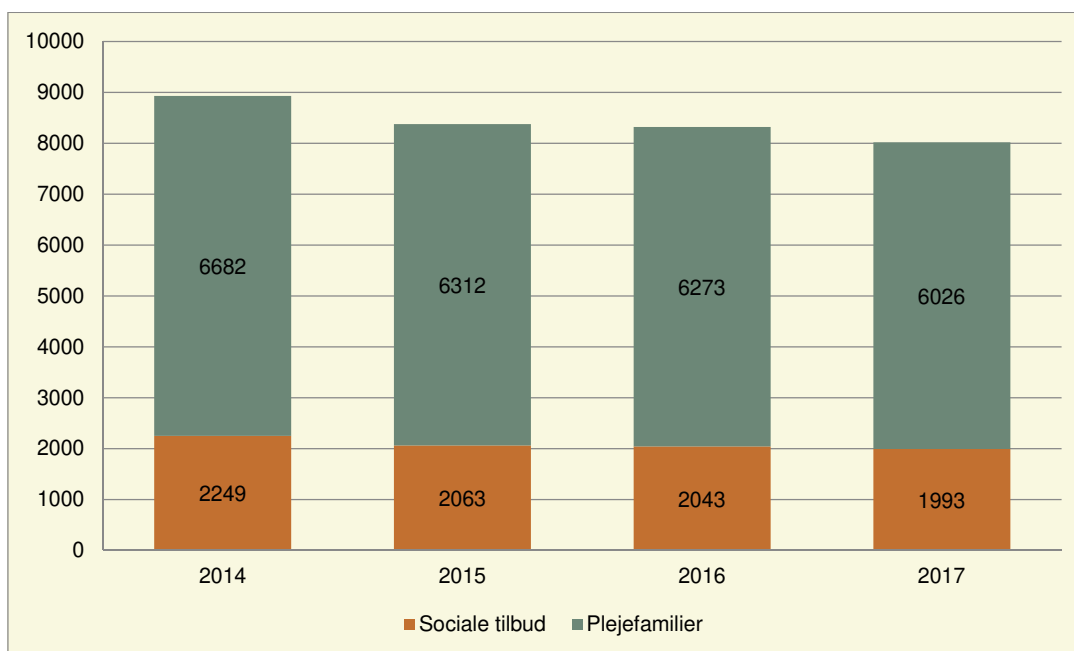
Tabel 11: Antallet af henholdsvis sociale tilbud og plejefamilier fordelt på de fem socialtilsyn, 2017

	Nord	Midt	Syd	Øst	Hovedstaden	I alt
Antal sociale tilbud i alt	303	342	476	372	500	1.993
Antal plejefamilier i alt	1.036	1.439	1.469	1.172	910	6.026
Samlet opgaveportefølje	1.339	1.822	1.945	1.544	1.410	8.019

Kilde: Data fra de fem socialtilsyn

Af figur 3 fremgår udviklingen i den samlede opgaveportefølje for socialtilsynene i perioden 2014-2017. Her ses det, at det har været et fald i den samlede opgaveportefølje. Fra 2016 til 2017 er antallet af plejefamilier reduceret med 247, mens det for sociale tilbud er faldet med 50.

Figur 3: Den samlede opgaveportefølje for de fem socialtilsyn, 2014-2017

Kilde: Data fra de fem socialtilsyn

Det skal understreges, at opgaveporteføljerne er dynamiske og derfor løbende ændrer sig, hvilket blandt andet kan skyldes sammenlægninger af tilbud, oprettelse af nye tilbud, godkendelse af nye plejefamilier eller ophør og lukning af plejefamilier og sociale tilbud.

3.4 Godkendelse af nye tilbud og plejefamilier

Socialtilsynene har ansvaret for at behandle ansøgninger om godkendelse fra nye sociale tilbud og plejefamilier. På baggrund af temaerne i kvalitetsmodellen skal tilsynene vurdere, hvorvidt

det er sandsynligt, at det ansøgende sociale tilbud eller plejefamilie kan levere den fornødne kvalitet.

3.4.1 Godkendelser af sociale tilbud og plejefamilier

Af tabellen nedenfor fremgår antallet af godkendelser af henholdsvis sociale tilbud og plejefamilier fordelt på de fem socialtilsyn. I alt blev der i 2017 godkendt 58 nye sociale tilbud og 395 nye plejefamilier.

Tabel 12: Antallet af godkendelser fordelt på de fem socialtilsyn, 2017

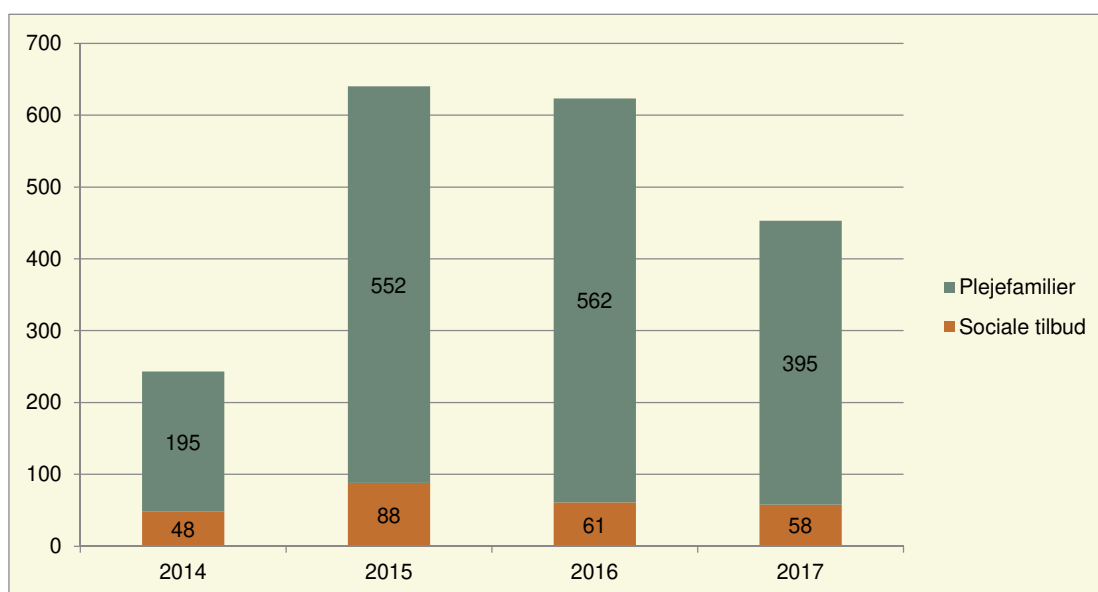
	Nord	Midt	Syd	Øst	Hovedstaden	I alt
Sociale tilbud	16	5	15	10	12	58
Plejefamilier	102	72	95	58	68	395

Anm: Tal for 2014-2016 bygger på oplysninger indhentet i forbindelse med anden evaluering af tilsynsreformen, da der er gennemført en omfattende validering af disse tal. For 2017 er der ved uoverensstemmelse mellem tal fra evalueringen og socialtilsynenes årsrapporter, som er udgivet efter evalueringen, foretaget supplerende validering af tallene hos socialtilsynene.

Kilde: Data fra de fem socialtilsyn.

Figuren nedenfor viser udviklingen i antallet af godkendelser i perioden 2014-2017. Det fremgår, at antallet af godkendte plejefamilier er lavere i 2017 end i 2016, ligesom antallet af godkendte sociale tilbud også er lidt lavere.

Figur 4: Antallet af godkendelser, 2014-2017

Anm: Tal for 2014-2016 bygger på oplysninger indhentet i forbindelse med anden evaluering af tilsynsreformen, da der er gennemført en omfattende validering af disse tal. For 2017 er der ved uoverensstemmelse mellem tal fra evalueringen og socialtilsynenes årsrapporter, som er udgivet efter evalueringen, foretaget supplerende validering af tallene hos socialtilsynene.

Kilde: Data fra de fem socialtilsyn.

3.4.2 Sagsbehandlingstider

Socialtilsynene oplyser en sagsbehandlingstid, som i henhold til almindelig forvaltningskik regnes fra tidspunktet fra modtagelse af ansøgning fra tilbud/plejefamilie til afslutning af sagen fra socialtilsynet om, hvorvidt tilbud/plejefamilie kan godkendes. Herunder kan eksempelvis indgå perioder,

hvor tilsynet afventer nødvendige oplysninger fra tilbuddet eller plejefamilien, eller perioder, hvor en kommende plejefamilie selv har udskudt deltagelse i det lovpligtige kursus for plejefamilier, hvilket er en forudsætning for en eventuel godkendelse.

Socialtilsynenes sagsbehandlingstider for henholdsvis plejefamilier og sociale tilbud fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 13: Sagsbehandlingstider i de fem socialtilsyn, 2017 (antal uger)

	Nord	Midt	Syd	Øst	Hovedstaden
<i>Sociale tilbud</i>	17	18*	17	40	34
<i>Plejefamilier</i>	12	14	11	23	16

Anm: *Socialtilsyn Midt oplyser, at ét af de tilbud, der blev godkendt i 2017 havde en sagsbehandlingstid på 377 dage. Talte det pågældende tilbud ikke med i beregningen, ville den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i stedet være på 9 uger.

Tallene er afrundet til hele uger.

Kilde: Data fra de fem socialtilsyn

Af tabel 14 fremgår udviklingen i sagsbehandlingstiderne fra 2016 til 2017. I forhold til godkendelse af sociale tilbud ses det, at sagsbehandlingstiden er steget i 2017 hos Socialtilsyn Syd, Øst og Hovedstaden, mens den er faldet i de øvrige tilsyn. På plejefamilieområdet er sagsbehandlingstiden faldet hos alle fem socialtilsyn.

Tabel 14: Udviklingen i sagsbehandlingstider, 2016-2017 (antal uger)

	Sociale tilbud		Plejefamilier	
	2016	2017	2016	2017
<i>Nord</i>	18	17	27	12
<i>Midt</i>	20	18	16	14
<i>Syd</i>	14	17	22	11
<i>Øst</i>	24	40	36	23
<i>Hovedstaden</i>	15	34	27	16

Anm: Tallene er afrundet til hele uger

Kilde: Data fra de fem socialtilsyn

3.5 Gennemførte tilsynsbesøg

Socialtilsynene skal ifølge lov om socialtilsyn § 7, stk. 3, aflægge alle sociale tilbud og plejefamilier minimum et årligt tilsynsbesøg. Der blev i alt gennemført 12.040 tilsynsbesøg i 2017.

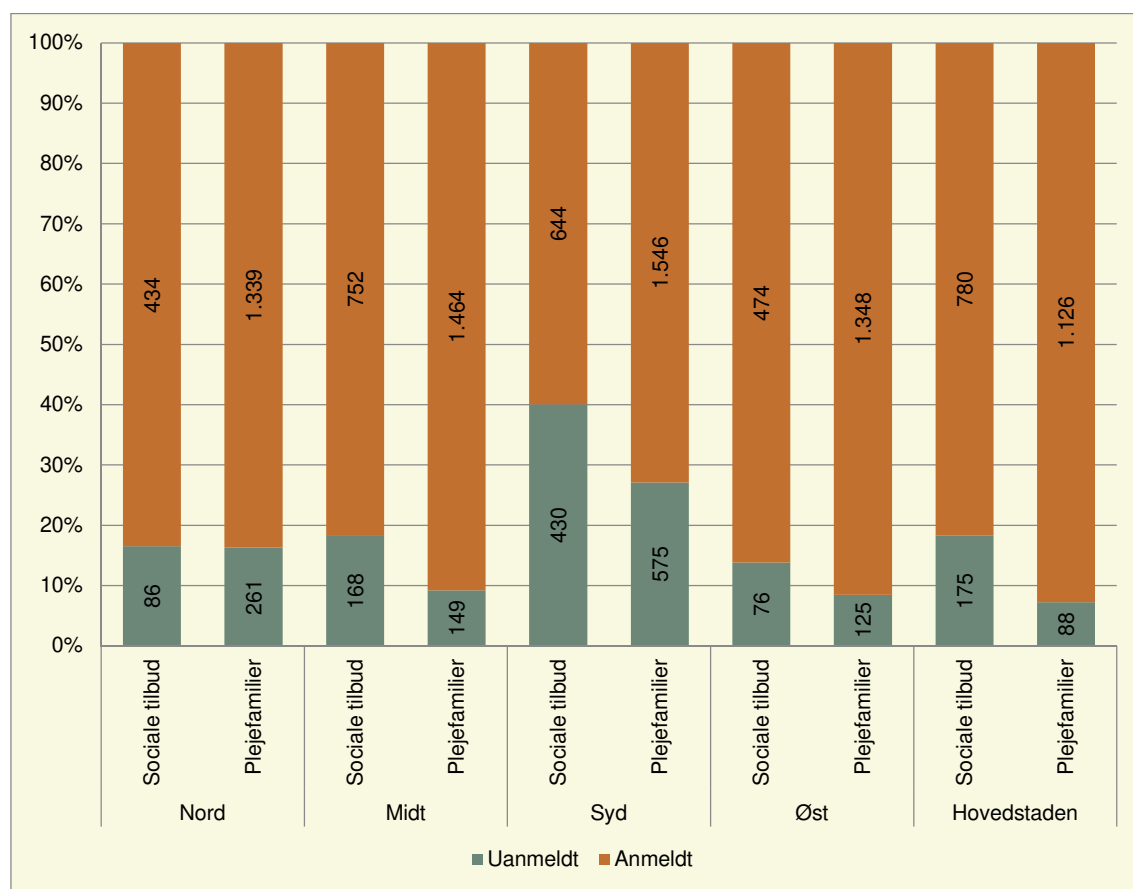
Det skal bemærkes, at tilbud med mange afdelinger og tilbud med påbud eller skærpet tilsyn typisk får flere tilsynsbesøg i løbet af et år end andre tilbud. Derudover kan der i forbindelse med ét og samme tilsyn aflægges flere tilsynsbesøg, fx på flere forskellige afdelinger.

Tilsynene er ifølge lov om socialtilsyn § 7, stk. 2, nr. 1, forpligtigede til at gennemføre uanmeldte tilsynsbesøg. En fordel ved uanmeldte besøg er, at socialtilsynet kan opnå bedre indblik i dagligdagen og den umiddelbare omgang med plejebørnene og borgerne. En ulempe ved uanmeldte tilsynsbesøg er omvendt, at det kan være uhensigtsmæssigt at henvende sig til beboere på tilbuddene, som har et særligt behov for stabilitet og forudsigelighed, uden forudgående at give

tilbuddet lejlighed til at forberede beboerne på dette. Der skal derfor tages højde for målgruppen i tilrettelæggelsen af et tilsynsbesøg.

Figuren nedenfor viser fordelingen af gennemførte anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg fordelt på henholdsvis tilbuds- og plejefamilieområdet i det enkelte socialtilsyn i 2017. På tilbudsområdet blev der i alt gennemført 3.084 anmeldte tilsynsbesøg og 935 uanmeldte tilsynsbesøg, mens der blev foretaget 6.823 anmeldte og 1.198 uanmeldte tilsynsbesøg i plejefamilier.

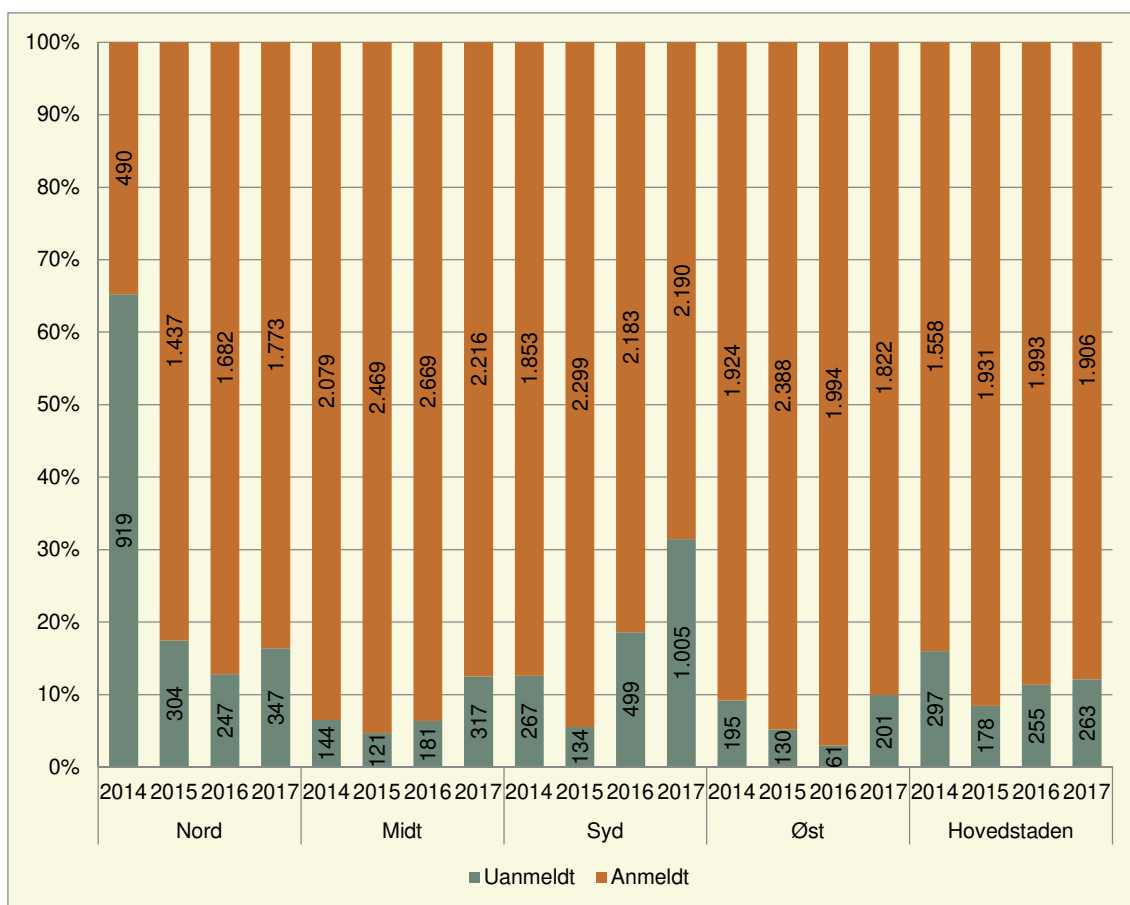
Figur 5: Antallet af anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg fordelt på sociale tilbud og plejefamilier, 2017

Kilde: Data fra de fem socialtilsyn

Nedenstående figur viser udviklingen i andelen af henholdsvis anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg fra 2014 til 2017 fordelt på de fem socialtilsyn. Den grønne og orange farve indikerer den procentuelle andel af henholdsvis uanmeldte og anmeldte tilsynsbesøg, mens tallene i de enkelte søjler angiver det absolutte antal af uanmeldte og anmeldte tilsynsbesøg. I 2017 er der i alle socialtilsyn sket en stigning i andelen af uanmeldte tilsynsbesøg sammenlignet med året forinden.

Figur 6: Antallet af anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg fordelt på de fem socialtilsyn, 2014-2017

Kilde: Data fra de fem socialtilsyn

3.6 Iværksatte sanktioner

Socialtilsynene kan iværksætte forskellige former for sanktioner, hvis tilbuddet eller plejefamilien ikke lever op til den fornødne kvalitet. Socialtilsynenes sanktionsmuligheder omfatter godkendelse med vilkår, skærpet tilsyn, påbud og ophør af godkendelse.

Socialtilsynene er forpligtede til, at der forud for iværksatte sanktioner, herunder skærpet tilsyn, påbud og ophør af godkendelse, har været en dialog mellem socialtilsynet og det pågældende tilbud om de forhold, der opleves som kritisable, jf. bekendtgørelsen til lov om socialtilsyn § 8, stk. 1. Tilbuddet har på den måde mulighed for at rette op på disse forhold hurtigst muligt og inden en sanktion eventuelt iværksættes. Det forudsættes således, at socialtilsynene gennem dialog med tilbuddene bidrager til at udvikle kvaliteten af tilbuddene.

I det følgende fremgår niveauet for socialtilsynenes anvendelse af godkendelser med vilkår, påbud, skærpede tilsyn og tilbagekaldte godkendelser.

3.6.1 Godkendelser med vilkår

Socialtilsynene kan i forbindelse med en godkendelse fastsætte vilkår, hvis opfyldelse er en betingelse for godkendelsen. Sanktionen anvendes alene i forbindelse med godkendelse af nye

tilbud og plejefamilier eller ved regodkendelse⁸ af et eksisterende tilbud eller en plejefamilie og finder således ikke anvendelse i forbindelse med det driftsorienterede tilsyn.

For at socialtilsynene kan give en godkendelse med vilkår, må det anses for værende overvejende sandsynligt, at tilbuddet efterfølgende vil kunne opfylde betingelsen.

I tabel 15 nedenfor ses antallet af godkendelser med vilkår på henholdsvis tilbuds- og plejefamilieområdet i perioden 2014-2017 fordelt på de fem socialtilsyn. Det skal understreges, at de absolutte tal ikke umiddelbart kan sammenlignes på tværs af de fem socialtilsyn. Det skyldes, at antallet af godkendelser af nye tilbud og plejefamilier, jf. afsnit 3.4.1, varierer mellem de fem socialtilsyn.

Tabel 15: Antallet af godkendelser med vilkår på tilbuds- og plejefamilieområdet, 2014-2017

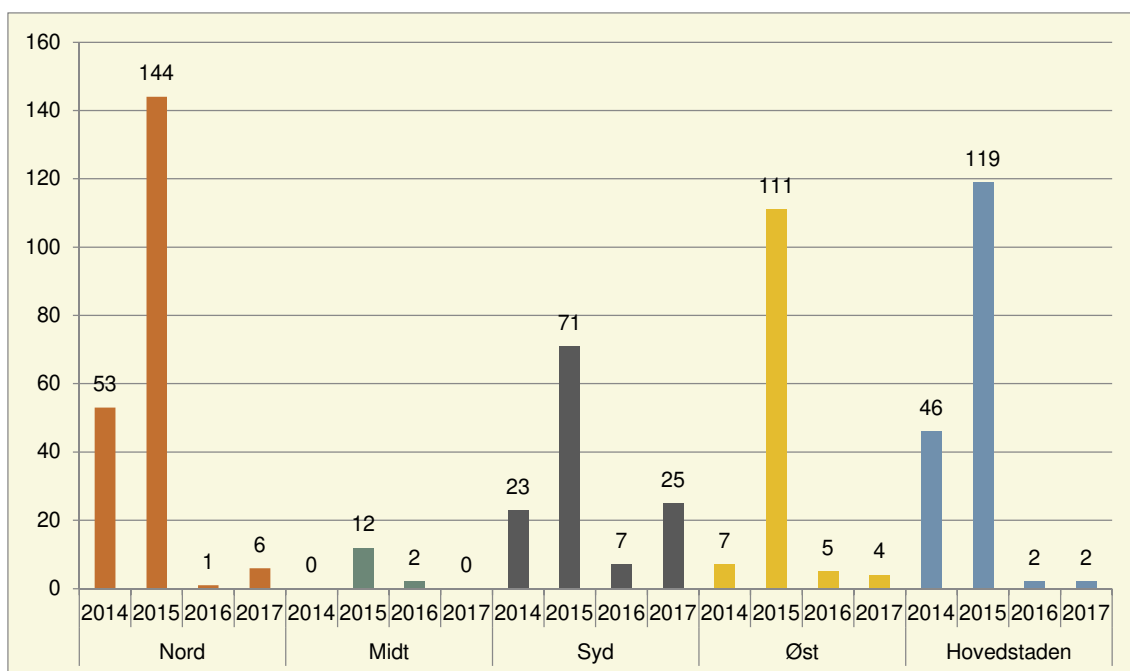
	Sociale tilbud	Plejefamilier
2014	129	32
2015	457	124
2016	17	26
2017	39	15

Kilde: Data fra de fem socialtilsyn

Nedenfor er udviklingen i antallet af godkendelser med vilkår på henholdsvis tilbuds- og plejefamilieområdet vist for hvert af de fem socialtilsyn.

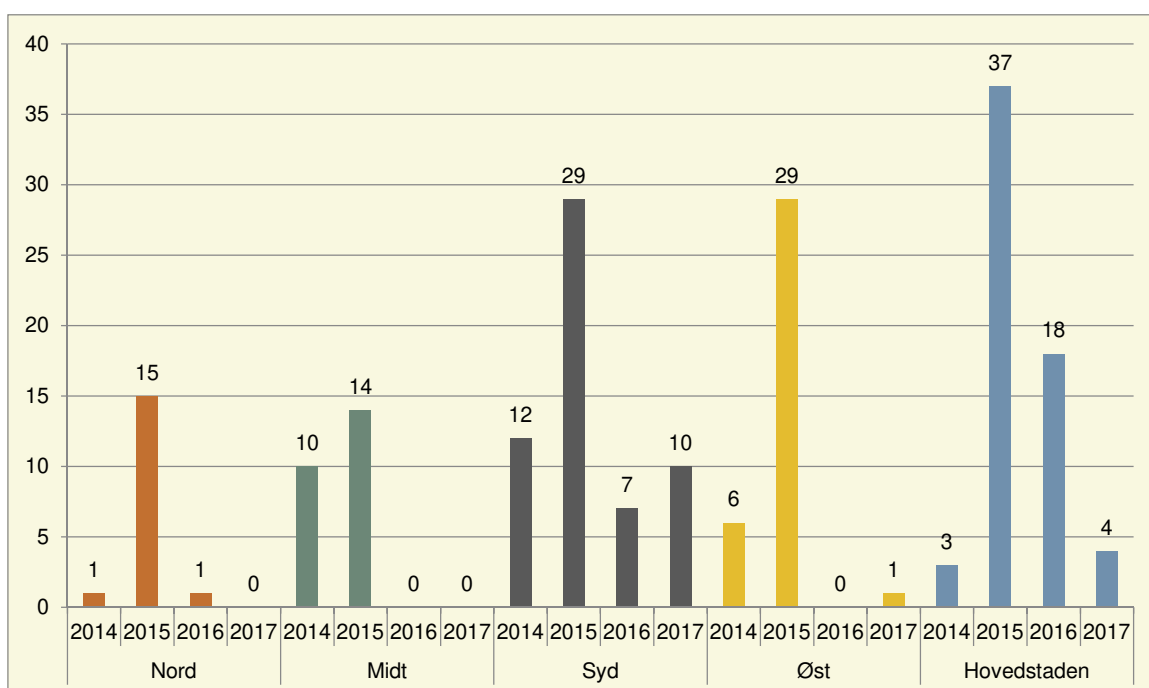
⁸ En regodkendelse er en godkendelse af et eksisterende tilbud. Som følge af tilsynsreformen og etableringen af socialtilsynene var der i 2014-2015 en såkaldt regodkendelsesperiode, hvor socialtilsynene havde til opgave at regodkende alle eksisterende tilbud og plejefamilier såfremt de havde den fornødne kvalitet. Derudover har socialtilsynene i 2016-2017 haft til opgave at regodkende eksisterende alkoholbehandlingstilbud efter SUL § 141.

Figur 7: Antallet af godkendelser med vilkår på tilbudsområdet, 2014-2017

Kilde: Data fra de fem socialtilsyn

Figur 8: Antallet af godkendelser med vilkår på plejefamilieområdet, 2014-2017

Kilde: Data fra de fem socialtilsyn

Det fremgår af figurene, at der er variation i, hvor mange godkendelser med vilkår de enkelte socialtilsyn udsteder. I 2017 godkendte Socialtilsyn Syd 25 sociale tilbud med vilkår, mens So-

cialtilsyn Midt ikke godkendte nogen sociale tilbud med vilkår. Derudover godkendte Socialtilsyn Syd 10 plejefamilier med vilkår i 2017, mens både Socialtilsyn Nord og Socialtilsyn Midt ikke godkendte nogen plejefamilier med vilkår. Det fremgår ligeledes af figurerne, at antallet af godkendelser med vilkår er størst på tilbudsområdet. Over den samlede periode er der endvidere både på tilbuds- og plejefamilieområdet sket et fald i antallet af godkendelser med vilkår.

Faldet i antallet af godkendelser med vilkår skal ses i lyset af, at socialtilsynene i 2014 og 2015 havde til opgave at regodkende eksisterende sociale tilbud og plejefamilier, hvoraf nogle tilbud og plejefamilier blev godkendt med vilkår. Fra 2016 var alle eksisterende tilbud og plejefamilier blevet regodkendt, og herefter har godkendelse med vilkår således alene være anvendt i forbindelse med godkendelse af et nyt tilbud eller en ny plejefamilie. Dette vurderes at være årsagen til, at antallet af godkendelser med vilkår i 2016 og 2017 er væsentligt lavere end de to første år efter tilsynsreformen.

3.6.2 Påbud

Der kan, jf. lov om socialtilsyn § 8, stk. 2, udstedes påbud over for sociale tilbud og plejefamilier, hvis der ved driftsorienteret tilsyn kan konstateres forhold, som tilbuddet skal rette op på som betingelse for en fortsat godkendelse. Tilsynet skal anføre en frist for opfyldelsen af påbuddet.

Tabel 16 nedenfor viser antallet af iværksatte påbud udstedt på henholdsvis tilbuds- og plejefamilieområdet i perioden 2014-2017. Det skal understreges, at de absolutte tal for iværksatte påbud ikke umiddelbart kan sammenlignes på tværs af de fem socialtilsyn. Det skyldes, at de fem socialtilsyn, jf. afsnit 3.3, har varierende porteføljestørrelser.

Tabel 16: Antallet af iværksatte påbud på tilbuds- og plejefamilieområdet fordelt på de fem socialtilsyn, 2014-2017

	Sociale tilbud				Plejefamilier			
	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
<i>Nord</i>	31	40	35	25	2	7	1	0
<i>Midt</i>	21	23	63	31	0	0	0	1
<i>Syd</i>	2	27	8	16	4	7	13	19
<i>Øst</i>	11	51	9	6	6	1	4	7
<i>Hovedstaden</i>	40	63	67	33	7	9	27	27
I alt	105	204	182	111	19	24	45	54

Anm: Tal for 2014-2016 bygger på oplysninger indhentet i forbindelse med anden evaluering af tilsynsreformen, da der er gennemført en omfattende validering af disse tal. For 2017 er der ved uoverensstemmelse mellem tal fra evalueringen og socialtilsynenes årsrapporter, som er udgivet efter evalueringen, foretaget supplerende validering af tallene hos socialtilsynene.

Kilde: Data fra de fem socialtilsyn.

Det fremgår af tabellen, at der iværksættes flest påbud på tilbudsområdet. På tilbudsområdet blev der i 2017 givet 111 påbud, mens der på plejefamilieområdet blev givet 54. Overordnet har der været et fald i antallet af påbud i 2017 på tilbudsområdet sammenlignet med året forinden. På plejefamilieområdet ses der omvendt en stigning på i alt ni påbud fra 2016 til 2017.

3.6.3 Skærpet tilsyn

Et tilbud kan blive underlagt et skærpet tilsyn, hvis der viser sig bekymrende eller kritisable forhold i forbindelse med et driftstilsyn af tilbuddet jf. lov om socialtilsyn § 8, stk. 1.

Ved et skærpet tilsyn fører socialtilsynet et intensiveret tilsyn med tilbuddet, og socialtilsynet skal i den forbindelse give tilbuddet et eller flere påbud, som tilbuddet skal rette op på for at kunne opnå en fortsat godkendelse. Socialtilsynet træffer afgørelse om skærpet tilsyn for tre måneder ad gangen. Hvis et skærpet tilsyn forlænges yderligere tre måneder, optræder det i opgørelsen som to skærpede tilsyn.

Tabel 17 nedenfor viser antallet af skærpede tilsyn på henholdsvis tilbuds- og plejefamilieområdet i perioden 2014-2017 fordelt på de fem socialtilsyn. Ligesom for påbud gælder det, at de absolutte tal for antallet af skærpede tilsyn ikke umiddelbart kan sammenlignes på tværs af de fem socialtilsyn. Dette skyldes som nævnt den varierende størrelse på de enkelte tilsyns opgaveporteføljer.

I alt blev der i 2017 iværksat 15 skærpede tilsyn på tilbudsområdet og fem på plejefamilieområdet.

Tabel 17: Antallet af skærpede tilsyn på tilbuds- og plejefamilieområdet , 2014-2017

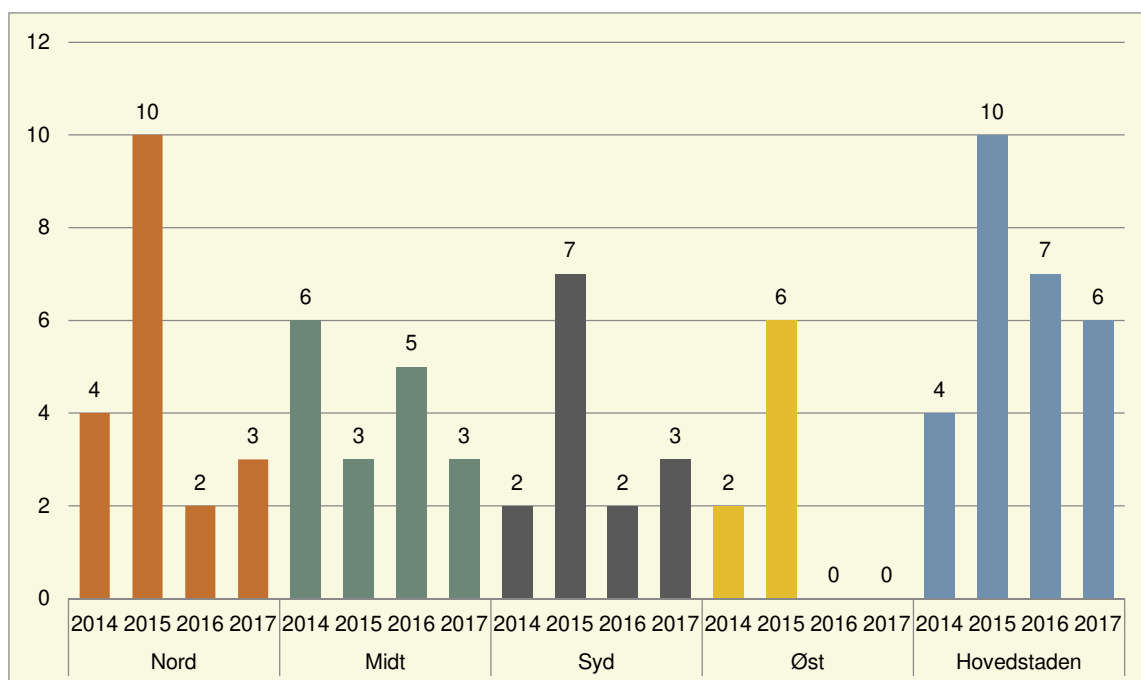
	Sociale tilbud	Plejefamilier
2014	18	2
2015	36	2
2016	16	4
2017	15	5

Anm: Tal for 2014-2016 bygger på oplysninger indhentet i forbindelse med anden evaluering af tilsynsreformen, da der er gennemført en omfattende validering af disse tal. For 2017 er der ved uoverensstemmelse mellem tal fra evalueringen og socialtilsynenes årsrapporter, som er udgivet efter evalueringen, foretaget supplerende validering af tallene hos socialtilsynene.

Kilde: Data fra de fem socialtilsyn.

Figur 9 nedenfor viser udviklingen i skærpede tilsyn på henholdsvis tilbuds- og plejefamilieområdet fordelt på de fem socialtilsyn.

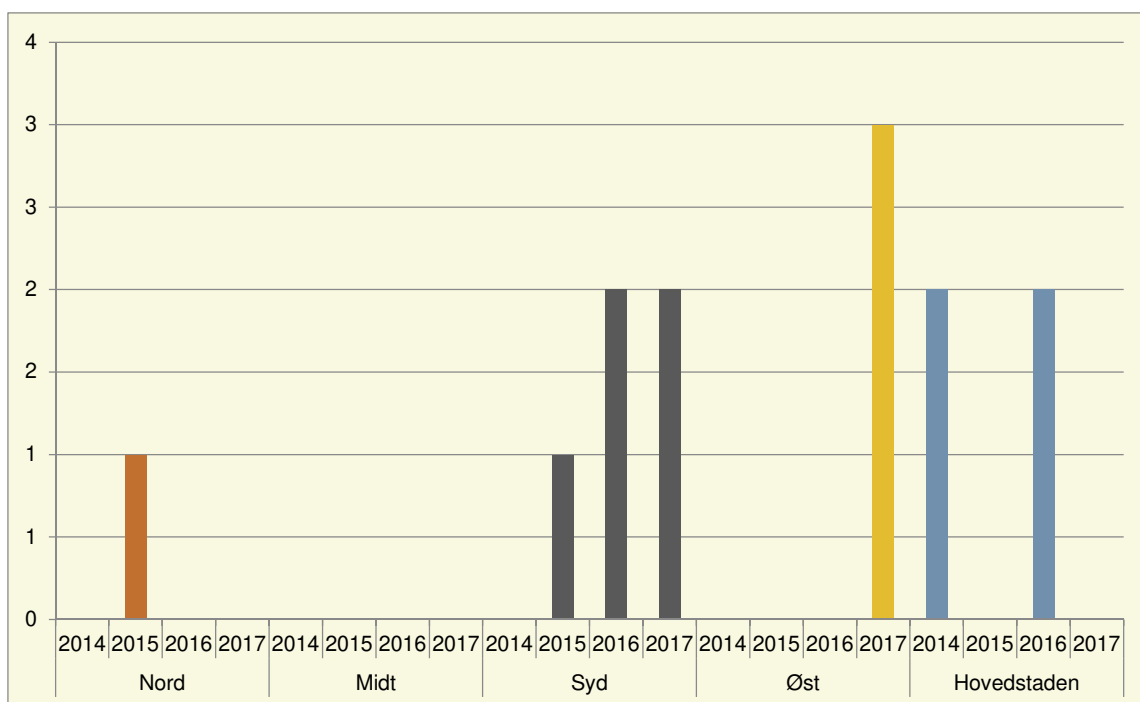
Figur 9: Antallet af skærpede tilsyn på tilbudsområdet fordelt på de fem socialtilsyn, 2014-2017

Anm: Tal for 2014-2016 bygger på oplysninger indhentet i forbindelse med anden evaluering af tilsynsreformen, da der er gennemført en omfattende validering af disse tal. For 2017 er der ved uoverensstemmelse mellem tal fra evalueringen og socialtilsynenes årsrapporter, som er udgivet efter evalueringen, foretaget supplerende validering af tallene hos socialtilsynene.

Kilde: Data fra de fem socialtilsyn.

Figur 10: Antallet af skærpede tilsyn på plejefamilie fordelt på de fem socialtilsyn, 2014-2017

Anm: Tal for 2014-2016 bygger på oplysninger indhentet i forbindelse med anden evaluering af tilsynsreformen, da der er gennemført en omfattende validering af disse tal. For 2017 er der ved uoverensstemmelse mellem tal fra evalueringen og socialtilsynenes årsrapporter, som er udgivet efter evalueringen, foretaget supplerende validering af tallene hos socialtilsynene.

Kilde: Data fra de fem socialtilsyn.

3.6.4 Tilbagekaldte godkendelser

I forbindelse med det driftsorienterede tilsyn har tilsynet mulighed for at tilbagekalde godkendelsen, hvis tilsynet vurderer, at kvaliteten af tilbuddet er utilstrækkelig.

Tabel 18 nedenfor viser antallet af godkendelser, som er trukket tilbage af tilsynene i perioden 2014-2017. Grundet socialtilsynenes varierende porteføljestørrelser, kan antallet af tilbagekaldte godkendelser ikke umiddelbart sammenlignes på tværs af de fem socialtilsyn.

I 2017 blev i alt otte godkendelser på tilbudsområdet og 33 godkendelser på plejefamilieområdet trukket tilbage.

Tabel 18: Antal tilbud, der er ophørt som følge af manglende godkendelse fra socialtilsynet, 2014-2017

	Sociale tilbud				Plejek familier			
	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
<i>Nord</i>	0	0	1	2	1	14	2	8
<i>Midt</i>	0	6	1	4	3	18	6	10
<i>Syd</i>	2	3	0	0	7	12	5	3
<i>Øst</i>	0	6	3	0	9	25	7	5
<i>Hovedstaden</i>	0	2	2	2	3	24	7	7
I alt	2	17	7	8	23	93	27	33

Anm: Tal for 2014-2016 bygger på oplysninger indhentet i forbindelse med anden evaluering af tilsynsreformen, da der er gennemført en omfattende validering af disse tal. For 2017 er der ved uoverensstemmelse mellem tal fra evalueringen og socialtilsynenes årsrapporter, som er udgivet efter evalueringen, foretaget supplerende validering af tallene hos socialtilsynene.

Kilde: Data fra de fem socialtilsyn.

3.7 Whistleblowerordningen

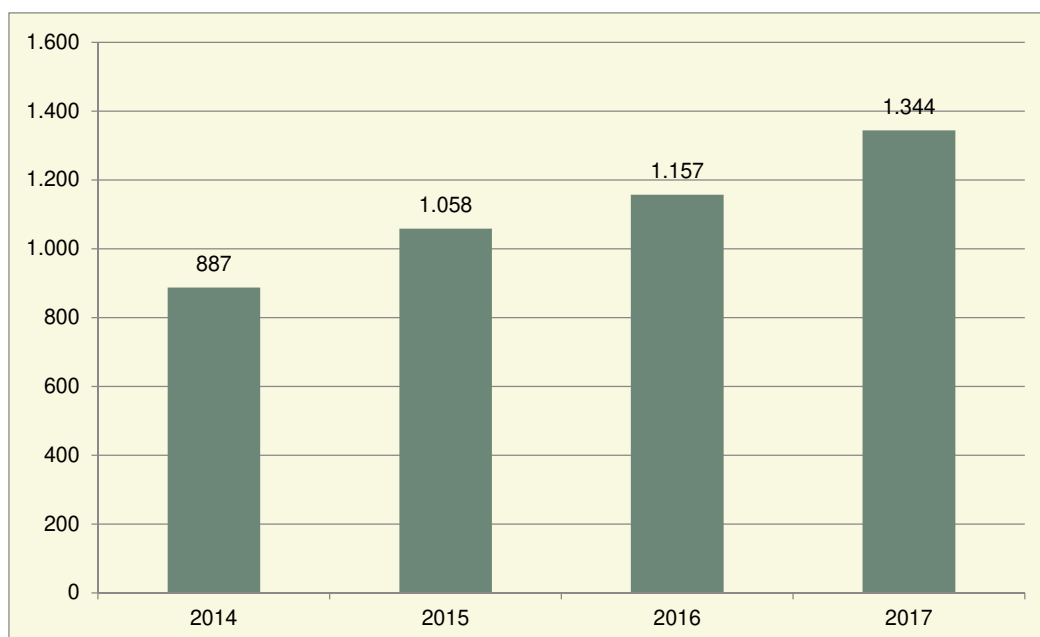
Alle fem tilsyn har etableret en whistleblowerordning, jf. lov om socialtilsyns § 11. Ordningen giver beboere, pårørende, ansatte og andre, mulighed for at rette henvendelse, hvis de oplever bekymrende forhold i et tilbud. Som en del af ordningen har socialtilsynene etableret en særlig whistleblowertelefon og en skriftlig webformular på deres hjemmesider.

Socialtilsynene registrerer henvendelserne til whistleblowerordningen enkeltvist, uanset om der er flere anmeldere om det samme forhold, eller om en anmelder henvender sig flere gange.

Whistleblowerordningen blev justeret i 2016. Det skete blandt andet på baggrund af første evaluering af tilsynsreformen, hvor de fem socialtilsyn gav udtryk for, at flere henvendere til whistleblowerordningen gerne ville stå frem med navn på deres kritik, og at dette samtidig ville gøre det lettere for tilsynet af følge op på henvendelserne i fx et ekstraordinært tilsynsbesøg.

Nedenfor vises det samlede antal af henvendelser om bekymrende forhold i perioden 2014-2017.

Figur 11: Samlet antal henvendelser i whistleblowerordningen, 2014-2017

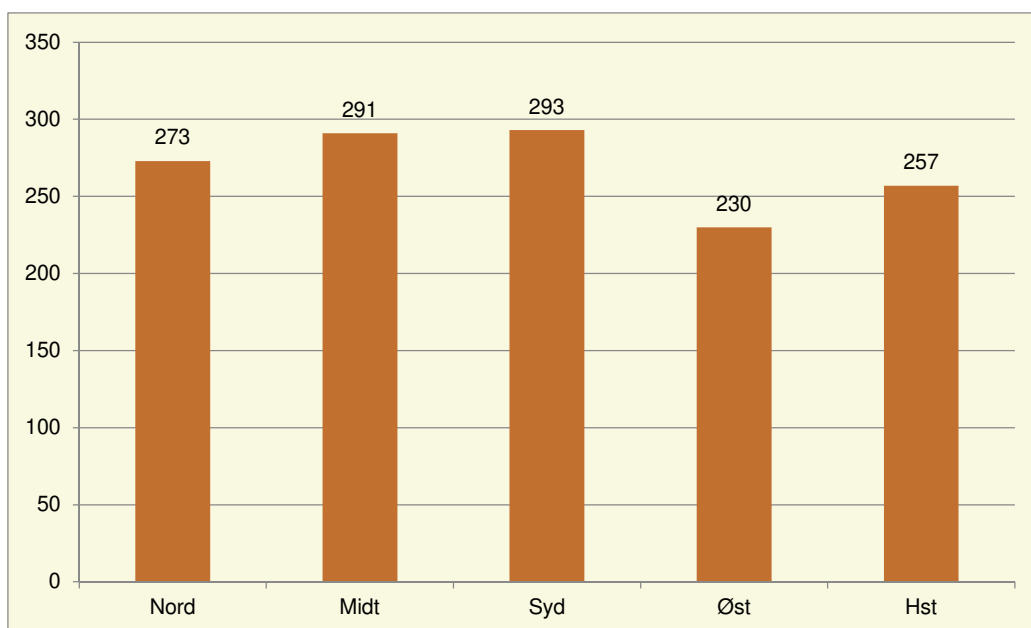
Kilde: Data fra de fem socialtilsyn

I 2017 var der i alt 1.344 henvendelser til whistleblowerordningen. Figur 11 viser, at der hvert år siden socialtilsynenes etablering er sket en stigning i antallet af henvendelser efter lov om socialtilsyns § 11. Det er muligt, at socialtilsynenes arbejde med at udbrede kendskabet til whistleblowerordningen samt ændringen i lovgivningen, der muliggjorde at henvender ikke behøver at være anonym, har medvirket til, at flere benytter sig af ordningen.

Figur 12 nedenfor viser fordelingen af henvendelser til whistleblowerordningen fordelt på de fem socialtilsyn. Figuren illustrerer, at antallet af henvendelser fordeler sig nogenlunde ligeligt på tværs af de fem socialtilsyn. Det skal understreges, at de absolutte tal ikke umiddelbart kan sammenlignes på tværs af de fem socialtilsyn grundet variation i størrelsen på socialtilsynenes opgaveporteføljer, jf. afsnit 3.3.

Figur 12: Antal henvendelser i whistleblowerordningen fordelt for hvert socialtilsyn, 2017

Kilde: Data fra de fem socialtilsyn

3.8 Tilbuddenes kvalitet

Socialtilsynene har ansvaret for at føre tilsyn med alle sociale tilbud og plejefamilier i Danmark. Det giver socialtilsynene en unik mulighed for at opnå et indblik i udviklingen og kvaliteten på området.

Hvert år skal de fem socialtilsyn hver især udarbejde en årsrapport om tilbuddenes kvalitet og om socialtilsynenes generelle overvejelser om dels kvaliteten, i de tilbud der er omfattet af socialtilsynet, og dels den faglige og organisatoriske udvikling i tilbuddene, jf. bekendtgørelsen til lov om socialtilsyns § 11.

I belysningen af tilbuddenes kvalitet har alle fem socialtilsyn i deres årsrapporter for 2017 valgt at fokusere på regodkendelsen af alkoholbehandling⁹. Derudover har socialtilsynene i deres årsrapporter forskellige fokuspunkter og generelle overvejelser omkring udvikling og kvalitet i tilbuddene.

Nedenfor følger først et afsnit baseret på tilsynenes generelle overvejelser omkring udvikling og kvalitet i tilbuddene. Dernæst følger et afsnit, der fokuserer på kvaliteten i alkoholbehandlingstilbud.

3.8.1 Tilbuddenes generelle kvalitet

Det er en forudsætning for tilsynets godkendelse af et tilbud, at det besidder den fornødne kvalitet jf. bekendtgørelsen til lov om socialtilsyns § 6. Kvaliteten vurderes på baggrund af de syv temaer i kvalitetsmodellen.

⁹ Pr. 1. januar 2016 overtog socialtilsynene tilsynsopgaven med alkoholbehandlingstilbuddene efter sundhedslovens § 141, herunder regodkendelse af eksisterende alkoholbehandlingstilbud.

Det er på baggrund af de fem socialtilsyns årsrapporter for 2017 ikke muligt at sige noget kvantitativt om den generelle kvalitet i tilbuddene, da ikke alle tilsyn har valgt at behandle den generelle kvalitet med afsæt i udvalgte indikatorer i kvalitetsmodellen. Alle socialtilsyn forholder sig dog overordnet til kvaliteten af tilbuddene på baggrund af erfaringer fra tilsynspraksis.

I deres årsrapporter peger socialtilsynene overordnet på, at den generelle kvalitet i tilbuddene er god. Denne vurdering gælder både for sociale tilbud på børne- og ungeområdet, på voksenområdet, for blandede tilbud og for plejefamilier. Flere socialtilsyn peger på, at de oplever, at tilbuddene er optaget af både at fastholde og forbedre kvaliteten i tilbuddet. Der fremhæves dog områder, hvor socialtilsynene vurderer, at sociale tilbud og plejefamilier kan udvikle sig.

Kvalitetsmodellens tema Uddannelse og beskæftigelse identificeres af flere socialtilsyn som det tema, hvor de ser det største udviklingspotentiale hos tilbuddene – både på børne- og ungeområdet samt på voksenområdet.

I deres årsrapporter fokuserer flere af socialtilsynene endvidere på forebyggelse af overgreb, herunder kendskab til lov om voksensvar. Der peges på, at der blandt nogle tilbud er rum for at opkvalificere medarbejderne, om end der opleves en generel positiv udvikling inden for området.

På plejefamilieområdet peger flere socialtilsyn på, at der er et udviklingspotentiale i forhold til, hvorvidt plejeforældrene har kendskab til målene i barnets handleplan og arbejder aktivt med disse.

Der er også flere socialtilsyn, der fremhæver, at der er en tendens til, at flere tilbud ønsker at kunne tage imod flere forskelligartede målgrupper, ligesom flere tilbud ønsker at være godkendt til både børn og unge samt voksne. Det fremhæves, at et tilbuds godkendelsesramme altid er en konkret vurdering. Socialtilsynene er opmærksomme på, at der er problemstillinger forbundet med at godkende tilbud, der indeholder forskellige målgrupper eller har en aldersmæssig spredning. Eksempelvis peger Socialtilsyn Hovedstaden på, at det er vigtigt, at der fortsat er specialiserede kompetencer i forhold til en given målgruppe eller metode, selvom tilbuddet skal håndtere flere forskellige målgrupper.

3.8.2 Kvaliteten i alkoholbehandlingstilbud

Socialtilsynene overtog 1. januar 2016 opgaven med at føre tilsyn på alkoholbehandlingstilbud jf. sundhedslovens § 141. Regodkendelsesperioden for de berørte tilbud ophørte 31. december 2017. Med udgangen af 2017 havde socialtilsynene derfor et solidt grundlag for at gøre sig generelle overvejelser om kvaliteten af de alkoholbehandlingstilbud, der er omfattet af socialtilsynet.

Af tabel 19 nedenfor fremgår det, at der i perioden 2016-2017 er blevet regodkendt 86 alkoholtilbud uden vilkår, fire tilbud er regodkendt med vilkår, mens syv tilbud ikke blev regodkendt. I perioden er der kommet to nye alkoholtilbud, der er omfattet af socialtilsynet, mens 27 tilbud er ophørt af egen drift i samme periode.

Tabel 19: Antal af godkendte alkoholbehandlingstilbud jf. sundhedslovens § 141, 2016-2017

	Nord	Midt	Syd	Øst	Hovedstaden	I alt
Regodkendt	11	17	18	11	29	86
Regodkendt med vilkår	0	0	2	1	1	4
Ikke regodkendt	3	0	3	0	1	7
Nyt tilbud	1	0	1	0	1	3
Tilbud er ophørt af egen drift	2	0	15	0	10	27

Kilde: Data fra de fem socialtilsyn

Socialtilsynene beskriver i deres årsrapporter, at det er deres oplevelse, at alkoholbehandlingstilbuddene efter sundhedslovens § 141 generelt har en god kvalitet, hvilket også afspejles i kvalitetsvurderingerne. Socialtilsynene fremhæver, at medarbejderne i de pågældende tilbud er kompetente og besidder stor viden inden for området, herunder kendskab til metoder og tilgange, der er relevante for målgruppen. Flere socialtilsyn peger på, at der er en lav personalegennemstrømning på alkoholbehandlingstilbuddene, hvilket bidrager til et højt erfarings- og vidensniveau blandt medarbejderne.

Socialtilsynene giver også alkoholbehandlingstilbuddene relativt høje scorer inden for kvalitetsmodellens tema Organisation og ledelse. Socialtilsyn Hovedstaden påpeger i den forbindelse, at alkoholbehandlingstilbuddene scorer særlig højt inden for dette tema og har en gennemsnitlig score, der ligger over gennemsnittet for øvrige tilbud på voksenområdet.

I forhold til kvalitetsmodellens tema Uddannelse og beskæftigelse er der en tendens til, at alkoholbehandlingstilbuddene scorer relativt lavt. Socialtilsyn Nord forklarer de lave scorer ved, at borgere med et svært misbrug kan have få kompetencer, der er forenelige med uddannelse og beskæftigelse, ligesom der peges på, at nogle tilbud mangler en systematisk registrering af, hvorvidt den enkelte borger er i uddannelse eller beskæftigelse. Endvidere peger Socialtilsyn Midt på, at de lave scorer kan skyldes, at tilbuddenes behandling ofte foregår ambulantly. Indsatsen vil være rettet mod at hjælpe borgeren ud af sit alkoholmisbrug ligesom de borgere, der kommer i ambulantly behandling, ofte vil være borgere med et almindeligt familieliv, børn og job, hvorfor fokus i mindre omfang på er på uddannelse og beskæftigelse.

Erfaringer med at føre tilsyn med alkoholbehandlingstilbud

Flere af socialtilsynene gør sig i deres årsrapporter refleksioner over den nye opgave med at føre tilsyn med alkoholbehandlingstilbud med afsæt i kvalitetsmodellen. Herunder beskriver flere af socialtilsynene konkrete udfordringer forbundet med opgaven.

- I Socialtilsyn Syds årsrapport peges der på udfordringer forbundet med inddragelsen af borgerperspektivet i forhold til den målgruppe, der er på alkoholbehandlingstilbud, og fremhæver, at der er basis for refleksion, også hos tilsynet selv, omkring hvordan man bedst arbejder med borgerperspektivet på alkoholområdet.
- Socialtilsyn Hovedstaden har i flere tilfælde oplevet, at tilbuddene på Tilbudsportalen har været registeret som uvisiteret ambulantly og anonym behandling, mens der i realiteten har været tale om visiteret dagbehandling. Uvisiteret ambulantly behandling er mindre intensivt, og typisk er der kun tale om en afklarings- og motivationsfase. Visiteret dagbehandling er mere omfattende, og borgerne er typisk i tilbuddet i hele dage over en

sammenhængende periode. De forkerte registreringer har medført udfordringer, idet tilbud med ambulant behandling er undtaget nogle af indikatorerne i kvalitetsmodellen, mens dette ikke i samme omfang er tilfældet for tilbud med dagbehandling.

- Gennemsigtigheden af økonomien hos alkoholbehandlingstilbuddene beskrives som en udfordring i Socialtilsyn Midts årsrapport. Det fremgår, at det har betydning for vurderingen af gennemsigtigheden af tilbuddenes økonomi, at alkoholbehandlingstilbuddene ikke er forpligtet til at registrere deres ydelsestakster på Tilbudsportalen. Dette vanskeliggør socialtilsynenes vurdering af sammenhængen mellem pris og kvalitet.
- Både Socialtilsyn Nord og Socialtilsyn Øst ser et udviklingspotentiale hos alkoholmisbrugsbehandlingstilbuddene hvad angår udvikling af mål for den enkelte borger, herunder at borgeren inddrages i opstillingen af mål. Dette vil understøtte dokumentationen af de resultater, der opnås hos borgeren.

4. Links til socialtilsynenes årsrapporter

Nedenfor findes links til hvert af de fem socialtilsyns årsrapport for 2017:

[Socialtilsyn Nord](#)

[Socialtilsyn Midt](#)

[Socialtilsyn Syd](#)

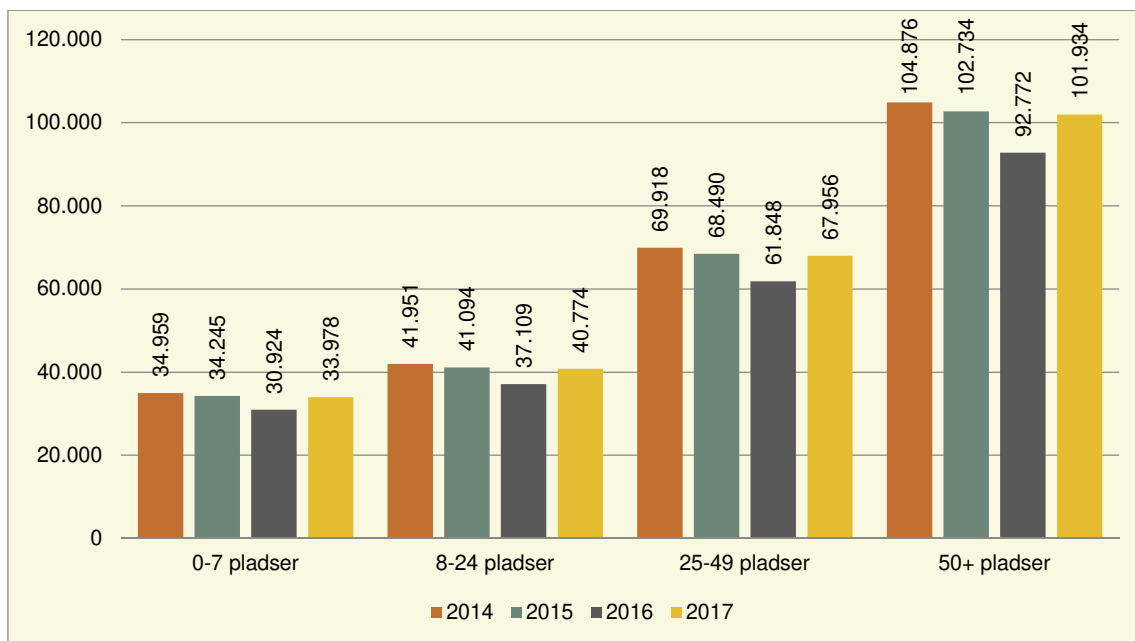
[Socialtilsyn Øst](#)

[Socialtilsyn Hovedstaden](#)

5. Bilag 1

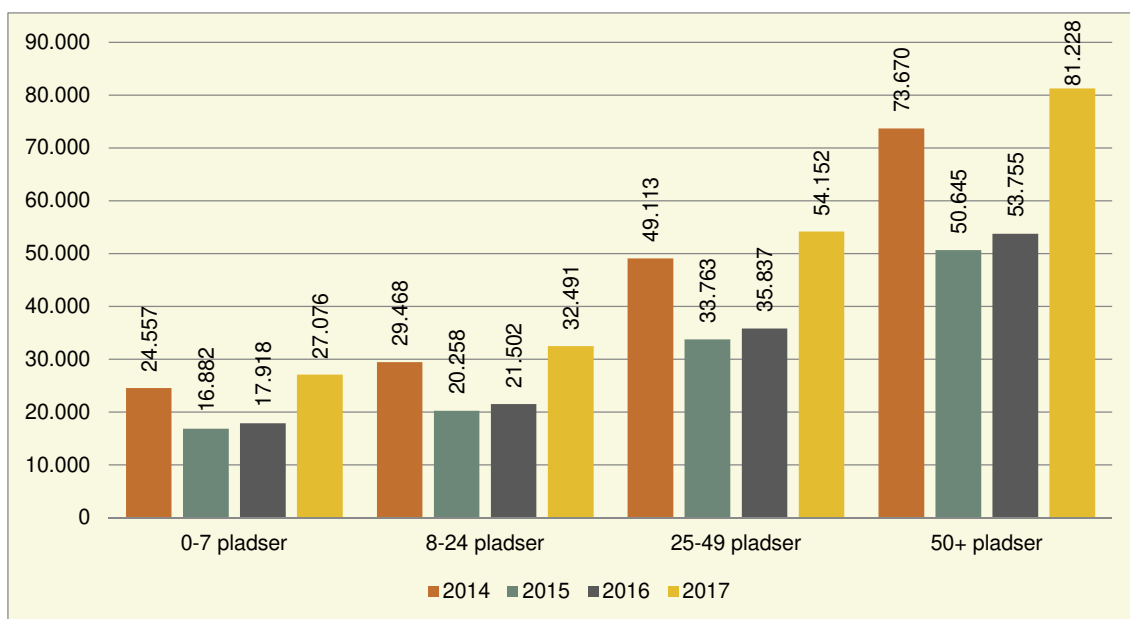
Figur 13-16 viser udviklingen i Socialtilsyn Nord's taktser for henholdsvis tilsyn med tilbud, godkendelse af nye tilbud, godkendelse af væsentlige ændringer og skærpet tilsyn.

Figur 13: Udviklingen i Socialtilsyn Nord's takster for tilsyn med tilbud, 2014-2017(kr.)

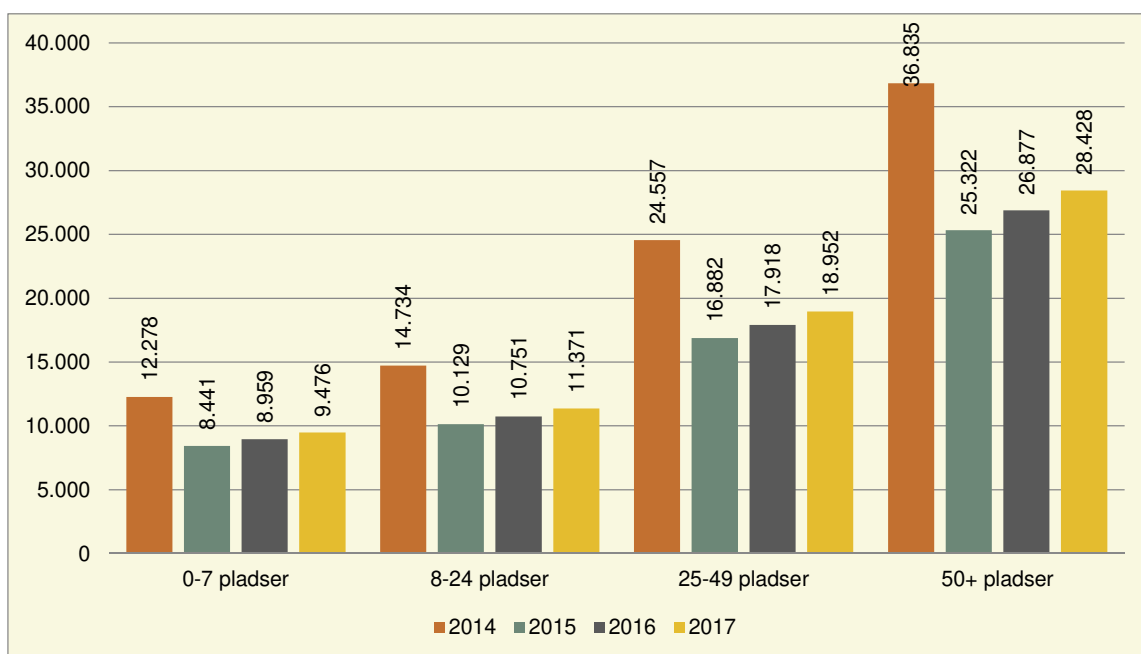
Kilde: Data fra Socialtilsyn Nord

Figur 14: Udviklingen i Socialtilsyn Nord's takster for godkendelse af nye tilbud, 2014-2017 (kr.)

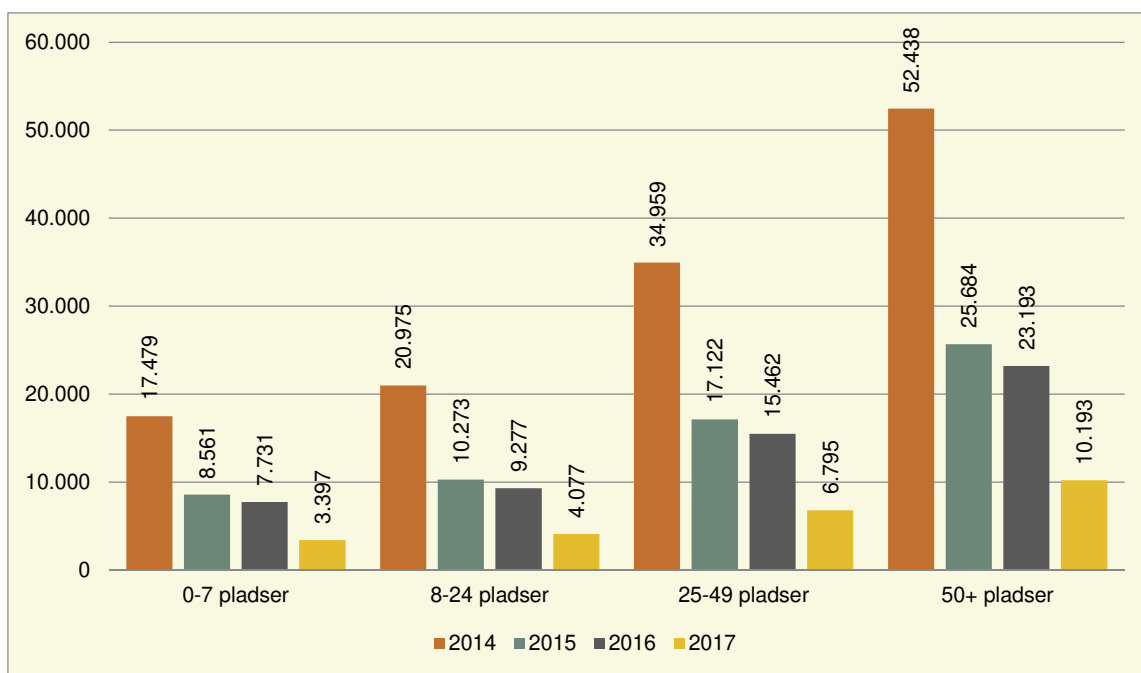
Kilde: Data fra Socialtilsyn Nord

Figur 15: Udviklingen i Socialtilsyn Nord's takster for væsentlige ændringer, 2014-2017 (kr.)

Kilde: Data fra Socialtilsyn Nord

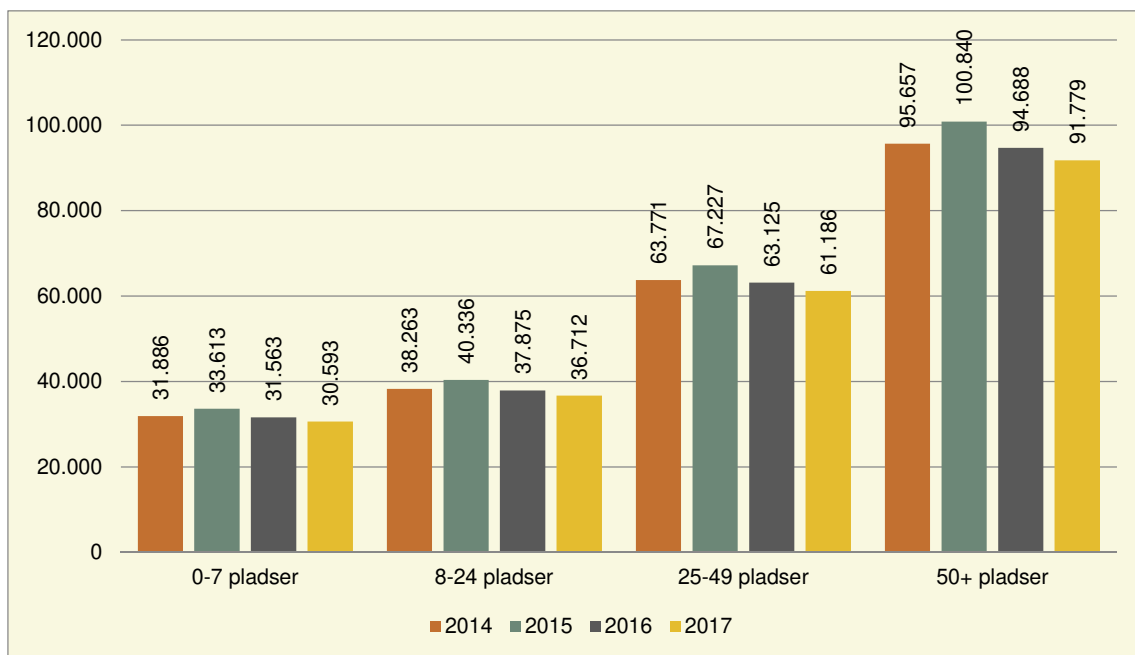
Figur 16: Udviklingen i Socialtilsyn Nord's takster for skærpet tilsyn, 2014-2017(kr.)

Kilde: Data fra Socialtilsyn Nord

Figur 17-20 viser udviklingen i Socialtilsyn Midts takster for henholdsvis tilsyn med tilbud, godkendelse af nye tilbud, godkendelse af væsentlige ændringer og skærpet tilsyn.

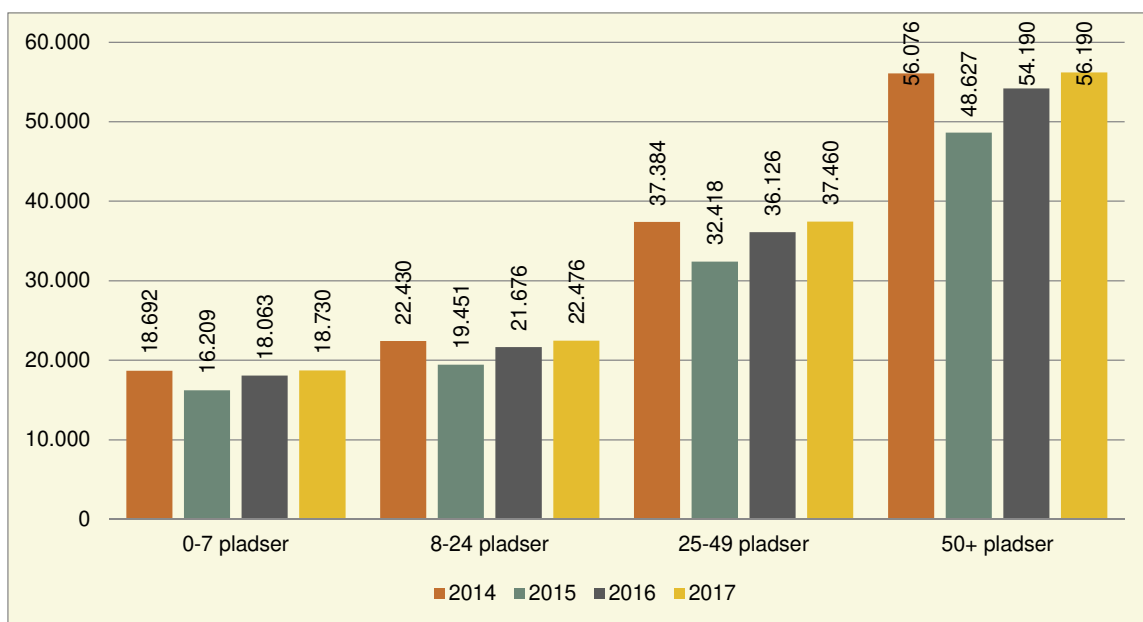
Figur 17: Udviklingen i Socialtilsyn Midts takster for tilsyn med tilbud, 2014-2017(kr.)

Kilde: Data fra Socialtilsyn Midt

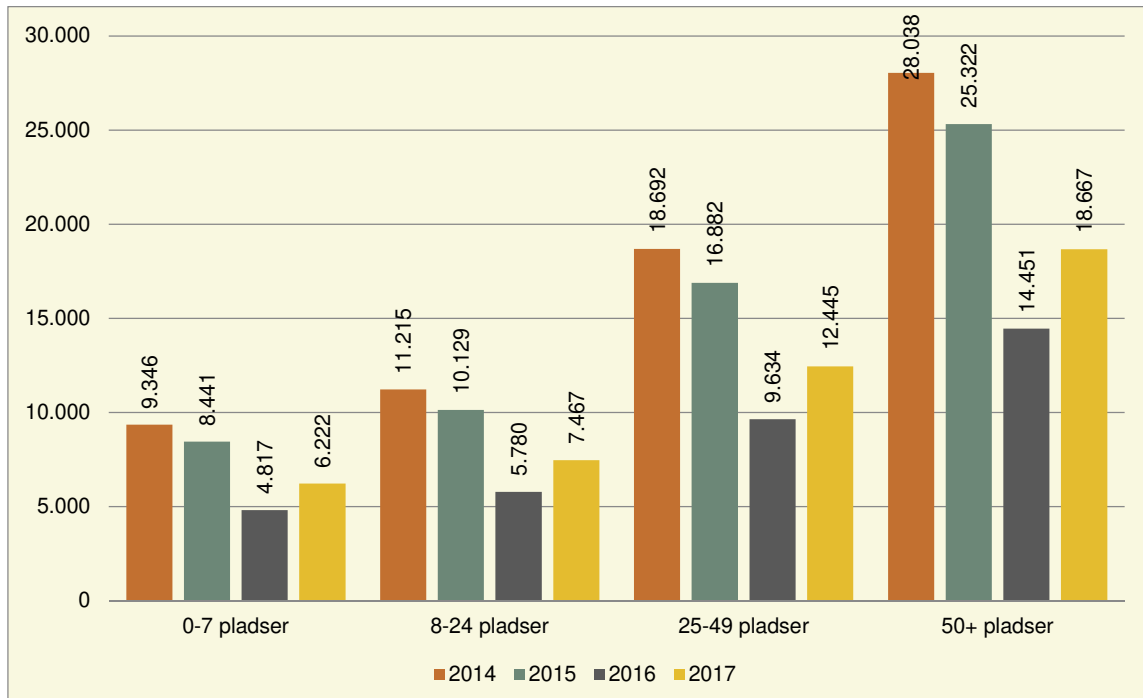

Figur 18: Udviklingen i Socialtilsyn Midts takster for godkendelse af nye tilbud, 2014-2017 (kr.)

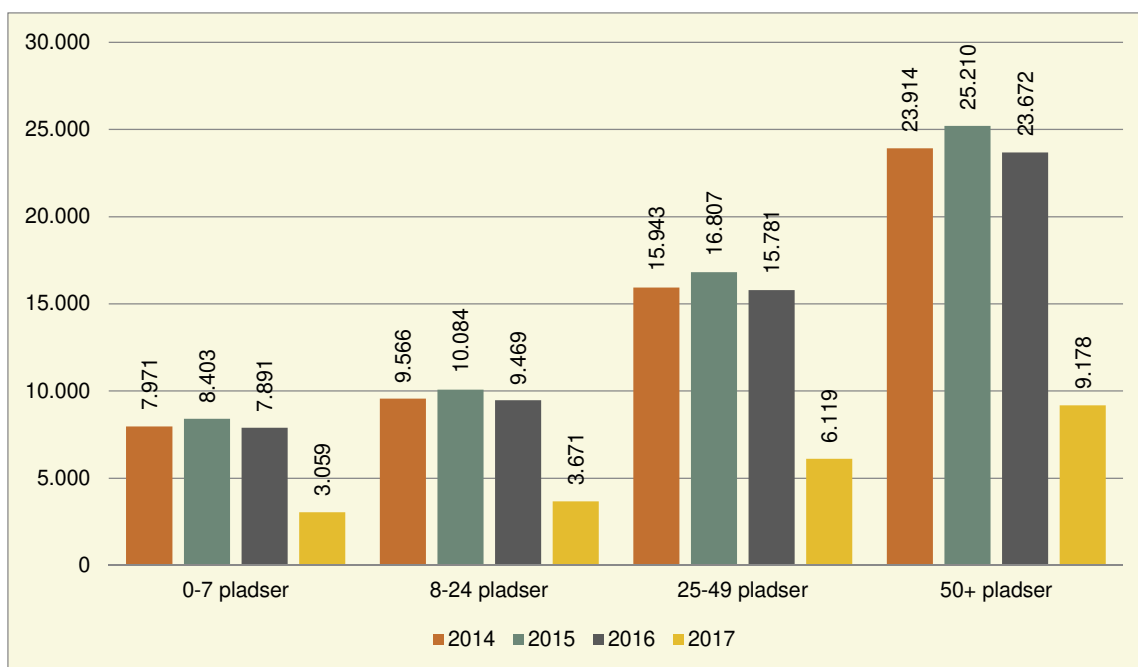
Kilde: Data fra Socialtilsyn Midt

Figur 19: Udviklingen i Socialtilsyn Midts takster for væsentlige ændringer, 2014-2017(kr.)

Kilde: Data fra Socialtilsyn Midt

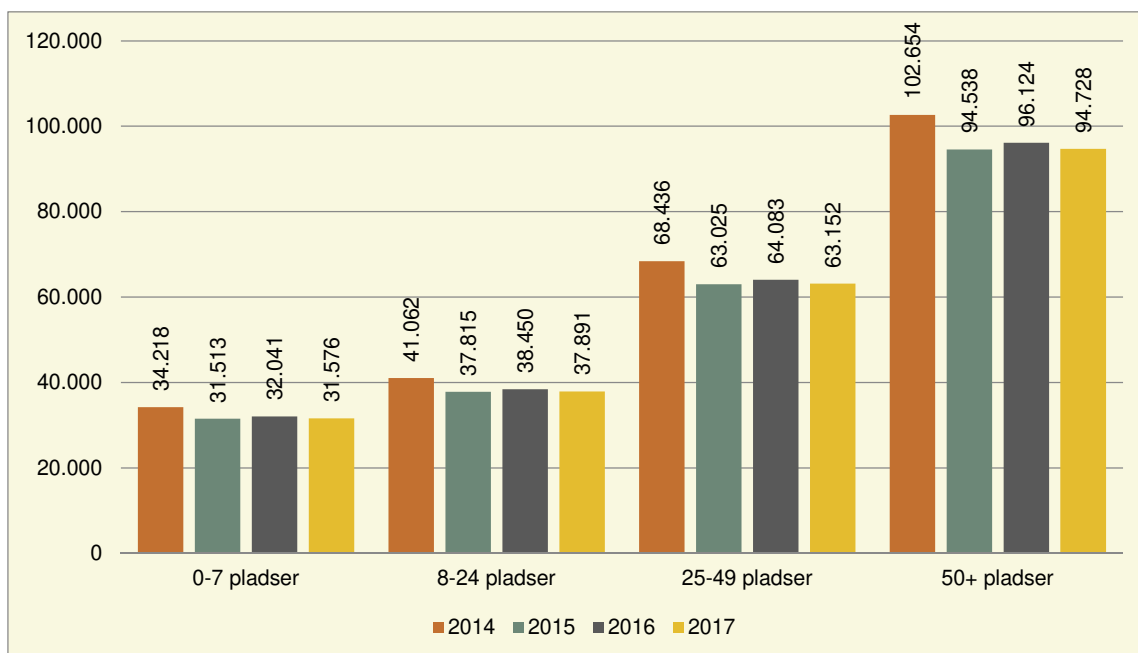
Figur 20: Udviklingen i Socialtilsyn Midts takster for skærpet tilsyn, 2014-2017 (kr.)

Kilde: Data fra Socialtilsyn Midt

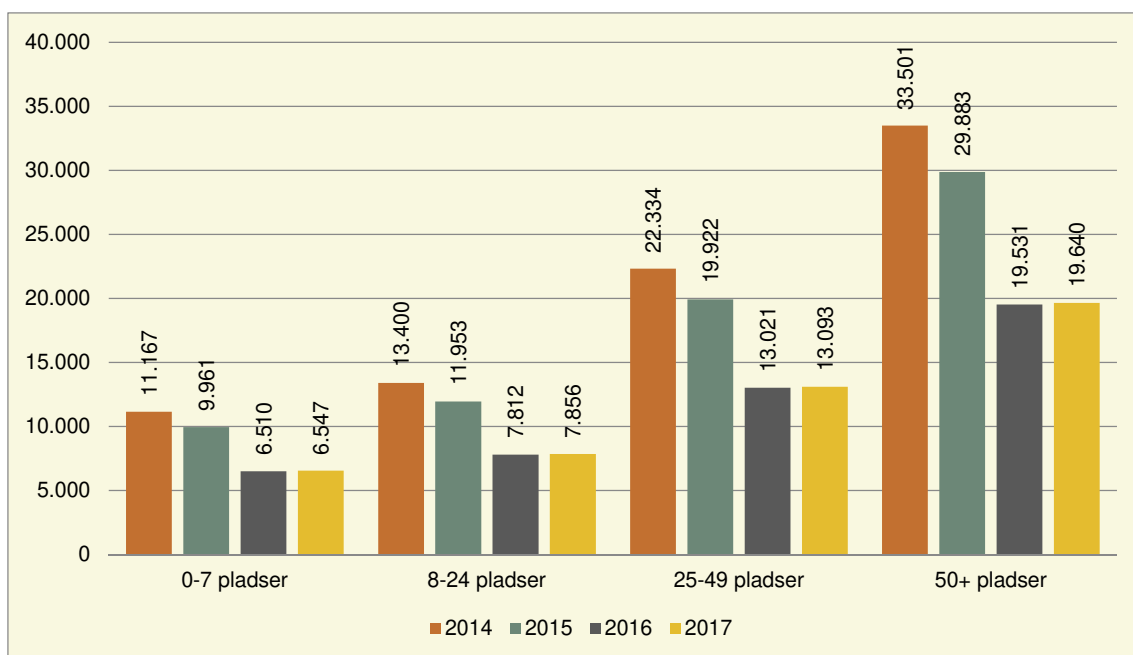
Figur 21-24 viser udviklingen i Socialtilsyn Syds takster for henholdsvis tilsyn med tilbud, godkendelse af nye tilbud, godkendelse af væsentlige ændringer og skærpet tilsyn.

Figur 21: Udviklingen i Socialtilsyn Syds takster for tilsyn med tilbud, 2014-2017 (kr.)

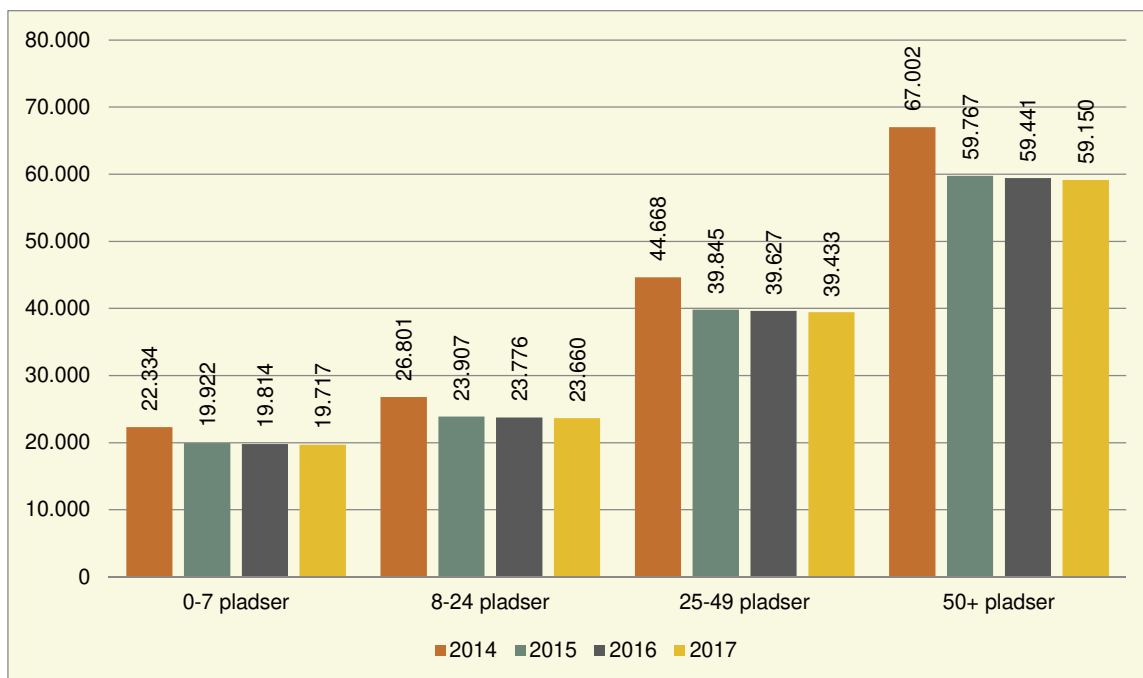
Kilde: Data fra Socialtilsyn Syd

Figur 22: Udviklingen i Socialtilsyn Syds takster for godkendelse af nye tilbud, 2014-2017 (kr.)

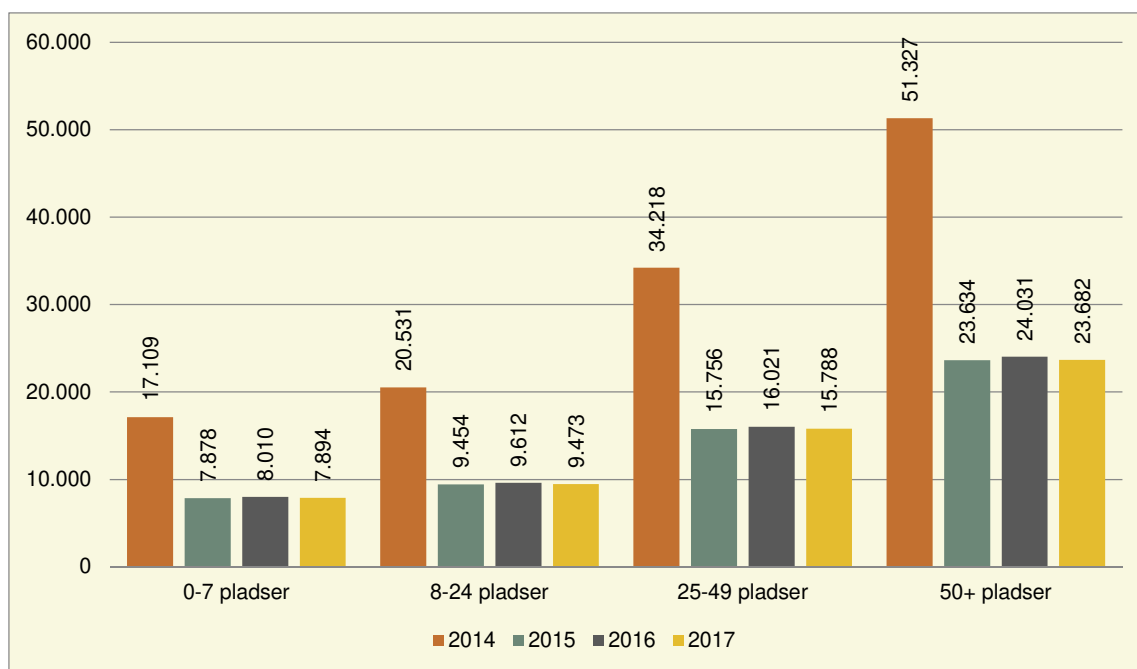
Kilde: Data fra Socialtilsyn Syd

Figur 23: Udviklingen i Socialtilsyn Syds takster for godkendelse af væsentlig ændring, 2014-2017 (kr.)

Kilde: Data fra Socialtilsyn Syd

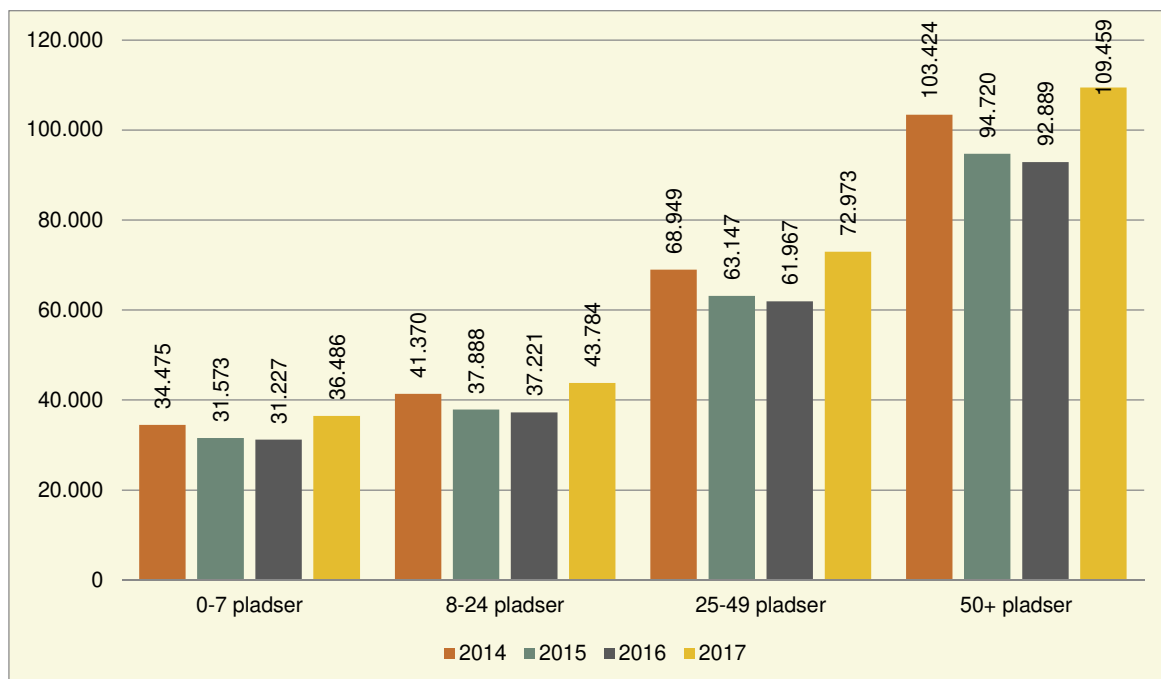
Figur 24: Udviklingen i Socialtilsyn Syds takster for skærpet tilsyn, 2014-2017 (kr.)

Kilde: Data fra Socialtilsyn Syd

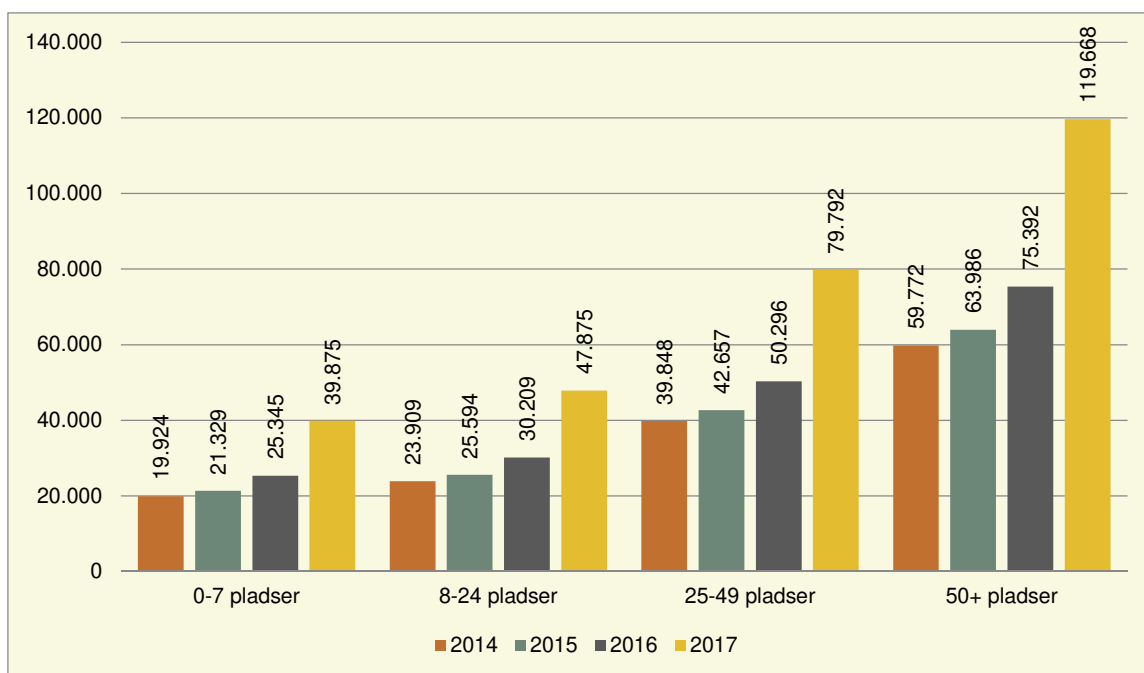
Figur 25-28 viser udviklingen i Socialtilsyn Østs taktser for henholdsvis tilsyn med tilbud, godkendelse af nye tilbud, godkendelse af væsentlige ændringer og skærpet tilsyn.

Figur 25: Udviklingen i Socialtilsyn Østs takster for tilsyn med tilbud, 2014-2017 (kr.)

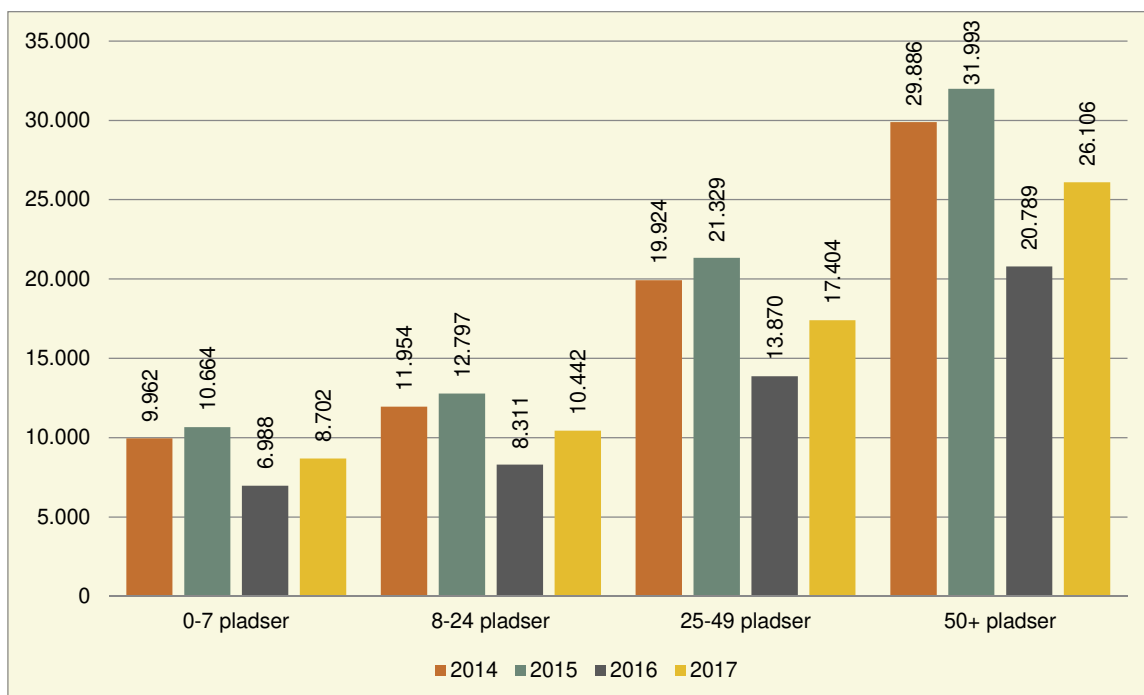
Kilde: Data fra Socialtilsyn Øst

Figur 26: Udviklingen i Socialtilsyn Østs takster for godkendelse af nye tilbud, 2014-2017 (kr.)

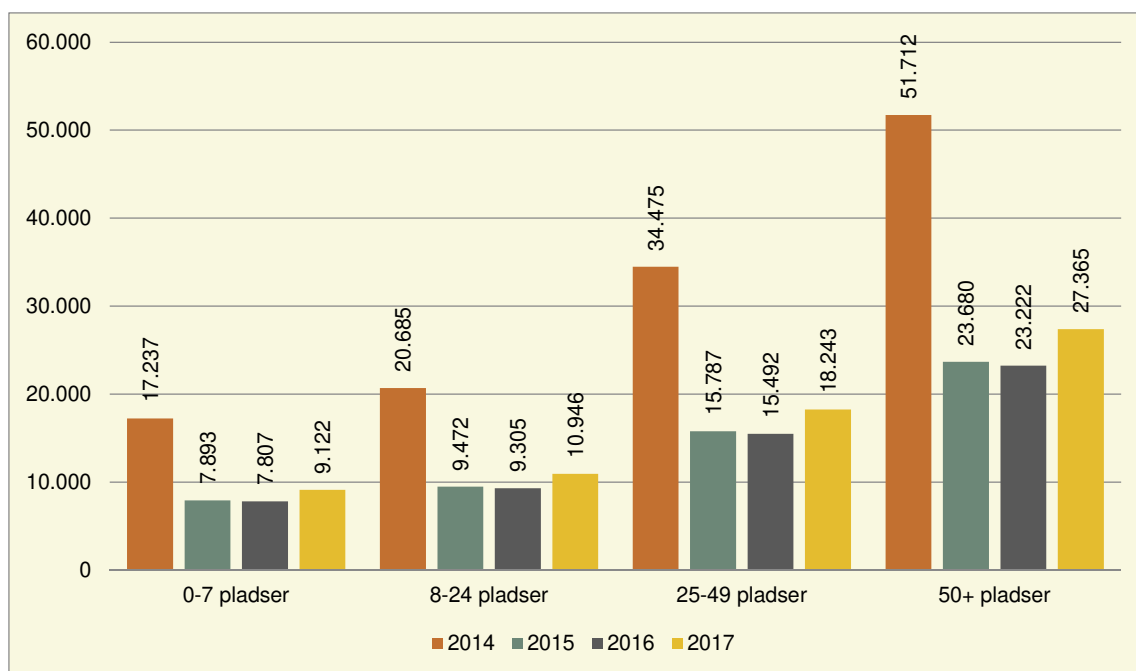
Kilde: Data fra Socialtilsyn Øst

Figur 27: Udviklingen i Socialtilsyn Østs takster for godkendelse af væsentlige ændringer, 2014-2017 (kr.)

Kilde: Data fra Socialtilsyn Øst

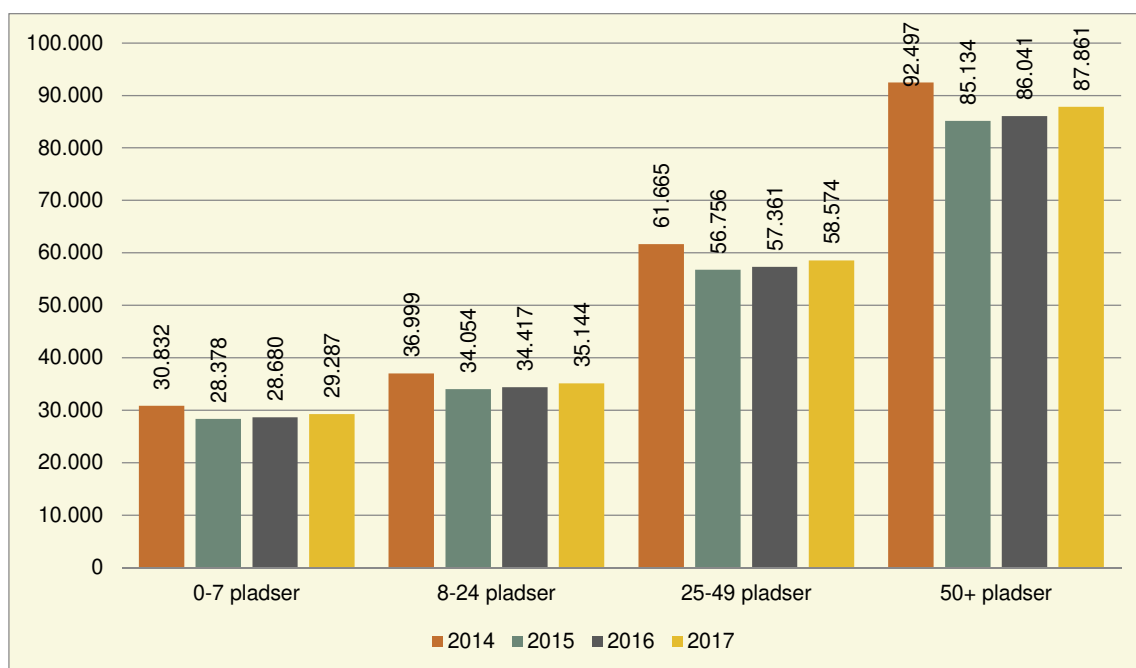
Figur 28: Udviklingen i Socialtilsyn Østs takster for skærpet tilsyn, 2014-2017 (kr.)

Kilde: Data fra Socialtilsyn Øst

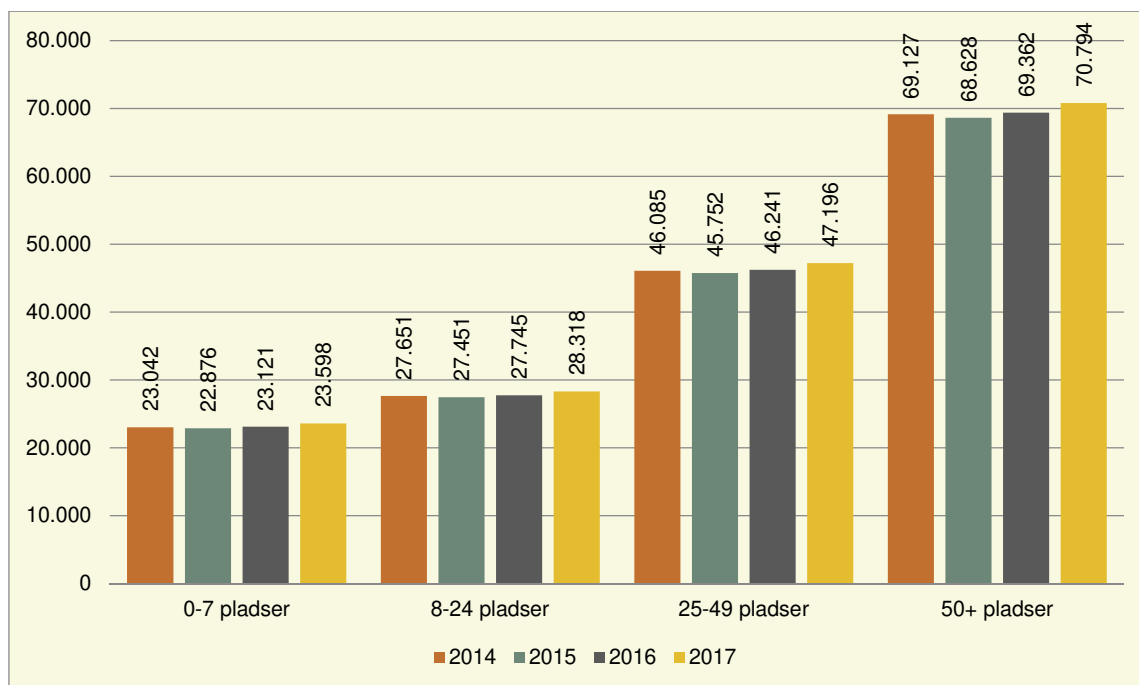
Figur 29-32 viser udviklingen i Socialtilsyn Hovedstadens takster for henholdsvis tilsyn med tilbud, godkendelse af nye tilbud, godkendelse af væsentlige ændringer og skærpet tilsyn.

Figur 29: Udviklingen i Socialtilsyn Hovedstadens takster for tilsyn med tilbud, 2014-2017 (kr.)

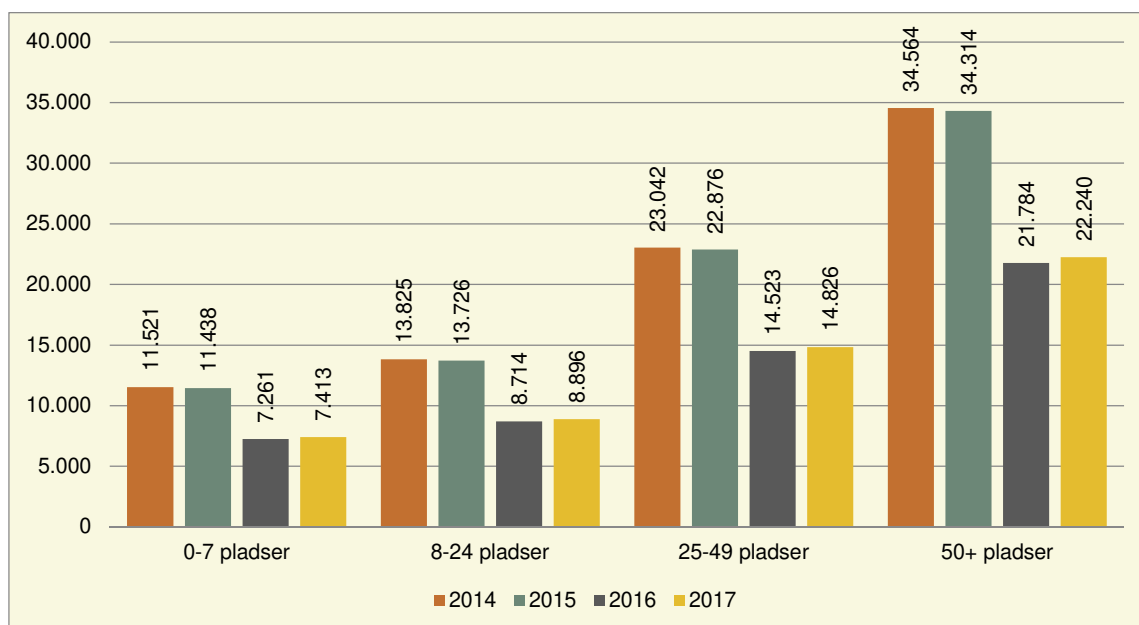
Kilde: Data fra Socialtilsyn Øst

Figur 30: Udviklingen i Socialtilsyn Hovedstaden takster for godkendelse af nye tilbud, 2014-2017 (kr.)

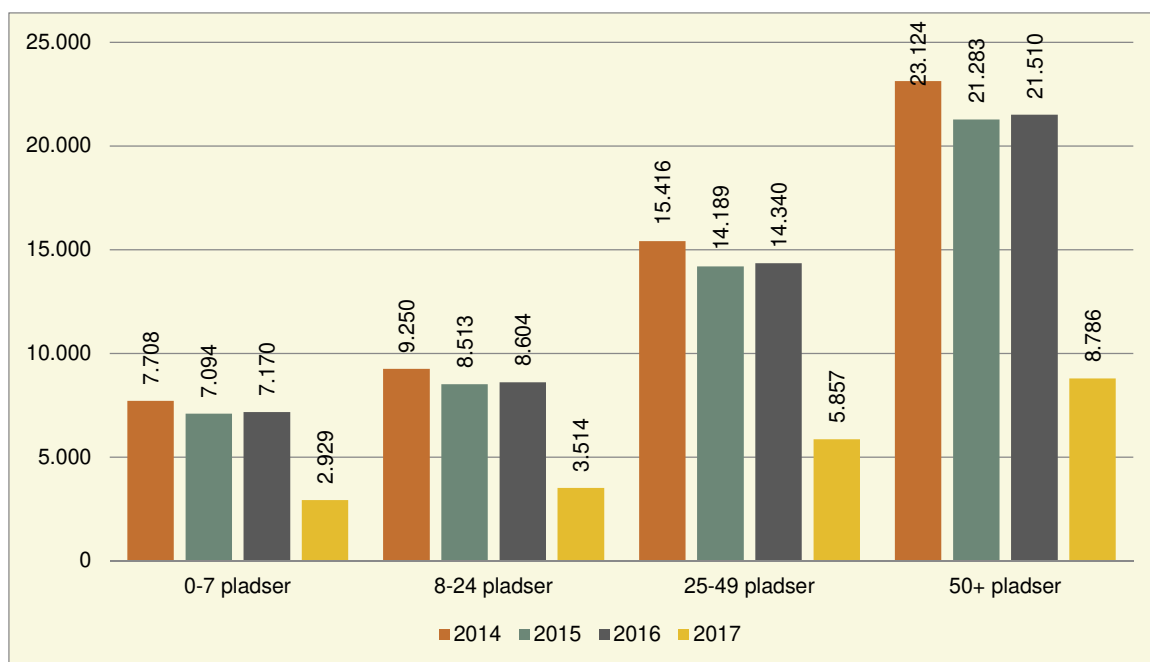
Kilde: Data fra Socialtilsyn Hovedstaden

Figur 31: Udviklingen i Socialtilsyn Hovedstaden takster for godkendelse af væsentlige ændringer, 2014-2017 (kr.)

Kilde: Data fra Socialtilsyn Hovedstaden

Figur 32: Udviklingen i Socialtilsyn Hovedstaden takster for skærpet tilsyn, 2014-2017 (kr.)

Kilde: Data fra Socialtilsyn Hovedstaden

Socialstyrelsen

Socialstyrelsen
Edisonsvej 1
5000 Odense C
Tlf.: 72 42 37 00

www.socialstyrelsen.dk

december 2018